

I Mappiya a Baheta a Nesurat ni Juan

I Mappiya a Baheta Megipu ha ni Jesu-Cristu a Nesurat ni

1 ¹Idi palungo a naparsuwa i lutak, atoy dan i esa a managenan ha “Kagi na Dios.” Ket nagisesa hikuna ha Apo Dios, ket hikuna man bi i Apo Dios. ²Oni ay, nagisesa hikuna ha Apo Dios, idi palungo a naparsuwa i ngamin. ³Ket pinagparsuwa na hikuna na Dios ha ngamin. Awan ha naparsuwa, nu awan a hikuna i nangparsuwa.

⁴Niyaen, hikuna man bi i ikabiyag tam a totolay, ket makaalap kitam ha tahod a biyag gipu ha nikuna. Ta hikuna man bi i esa a Silaw a magpaenta ha totolay, a idilan na hidi, penu makatandiyang di i Apo Dios.

⁵Niyaen, dinisyagan na Silaw aye i diham, ket awan maabak na diham ide a Silaw na Dios.

⁶Niyaen, atoy bila i esa a tolay a pinaangay na Dios. Ket Juan i nagen na. ⁷Hikuna i pinaangay na Dios, penu mepakatandi na megipu ha ide a Silaw, a managenan ha Kagi na Dios, ket penu makatiman ken manahod i maski nu heya gipu ha pinagitoldu na. ⁸Bakkan a ni Juan i Silaw aye, ngem dinumemat hikuna, penu mepakatandi na megipu ha ide a Silaw na Dios.

⁹Niyaen, idi tiyempo a ito, dinumemat ide a Silaw na Dios, a magdisyag ha nakam na ngamin a tolay ha lutak. ¹⁰Isu, atoy dod hikuna ha lutak aye, ket gipu ha nikuna, naparsuwa i ngamin ha lutak, ngem awan na hikuna katandi na totolay. ¹¹Ket inumangay hikuna ha sadili na a totolay, ngem minadiyan di hikuna. ¹²Ngem ha maski nu heya a nagteman ken nanahod ha nikuna, inkalentigan na hidi a magbalin a annak na Dios. ¹³Bakkan ito a kona ha pakeenak tam a magbalin a annak na tolay. Ta awan ha magbalin a annak na Dios gipu ha pakeenak na, onu bukod na a pinaggimet, onu bukod na a pagayatan, nu awan gipu ha pagayatan na Dios. Gipu ta i Apo Dios a mismo i magpabalina ha totolay a annak na.

¹⁴Niyaen, ha ide a “Kagi na Dios,” nagbalin hikuna a tolay, ket nakipaghen hikuna ha nikitam a totolay. Ket naenta mi a mahagkagbi

hikuna ken mahagipeta hikuna ha tahod. Ket naenta mi bila i kainamakan na, a kainamakan a naggipu ha Apo Dios. Ta ito i inyatad na Hama na ha isesa a annak na. ¹⁵Ket idagento i inbaheta ni Juan, idi indulaw na, “Ide a lallaki i nagkagiyan ko. Ta kinagi ko idi a atoy nokkan i dumemat a magdilokod ha nikan. Ngem mas matangkay hikuna ngem ha nikan. Ta maski idi awanak pala neenak, atoy dan hikuna,” kon ni Juan.

¹⁶Niyaen, gipu ta ayayatan na kitam a tahod, nakagbiyan kitam. Ket kanayon na kitam kagbiyan ha magnanayon. ¹⁷Inyatad na Dios i Linteg na gipu ha ni Moyses. Ngem niyaen, inyatad na ha nikitam i kagbi na gipu ha ni Jesu-Cristu. Ket hikuna man bi i nangipakatandi ha kinatahod a megipu ha Apo Dios. ¹⁸Awan ha nakaenta ha Apo Dios. Ngem i Annak na Dios a isesa, a maghen ha Nama na, hikuna a mismo i Dios, ket hikuna i nangipakatandi ha Dios ha totolay.

I Pinagitoldu ni Juan megipu ha ni Jesu-Cristu

¹⁹Ide i kinagi ni Juan megipu ha ni Jesus. Ta atoy i kappal a pinaangay na Judyo a hidi ha ni Juan, penu magsalodsod hidi. Ket inumangay i kappal a papadi ken agagum di a napanagenan ha Lebito. Naggipu hidi ha Jerusalem. Ket sinalodsod di ni Juan nu heya hikuna. ²⁰Ket tahod i intabbeg ni Juan. Awan hikuna nagpamen. Ta kinagi na, “Bakkan a hikan i Cristu.” ²¹Sa di, sinalodsod, “Heya ka dod? Hikaw dod ni Elias, a minagbiyag manon?” Ket tinabbeg ni Juan, “Awan.” Sa di, kinagi, “Hikaw dod iday a mahagpugto a tahokan na ngamin a Judyo?” kon di. Ket kinagi na, “Bakkan bila.” ²²Isu, kinagi di ha nikuna, “Heya ka dod? Tabbegan mo kami bi, penu atoy bila i tabbeg mi ha Happo mi. Anya i mepeta mo megipu ha baggi mo?” ²³Ket kinagi ni Juan, “Nakaman moy mina i inpugto ni Isayas a mahagpugto idi. Ta inpugto na idi a atoy nokkan i magitoldu ha luglugar a awan ha bilabilay. Ket idulaw na kan, ‘Dandani a dumemat i Apo. Isu, magsagana kamon ha pagdemat na, a dalusan moy i nakam moy, penu makauseg kam ha nikuna,’ kon na. Ket niyaen, hikan dan iday a magitoldu,” kon ni Juan.

²⁴Niyaen, atoy bila hay i kappal a Pariseyo a hidi. ²⁵Ket sinalodsod di, “Isu, nu bakkan a hikaw i Cristu, onu Eliyas, onu iday a mahagpugto a tahokan mi, apay dod a magbinyag ka?” ²⁶Ket tinabbeg ni Juan, “Oni, maminyagak. Ket dinom la i pagbinyag ko. Ngem atoy pala i esa ha nikitam, ket awan moy hikuna katandi. ²⁷Ta magdilokod pala hikuna ha nikan, maski mas matangkay hikuna. Ket nu ikalanak moy ha nikuna, awanak ha pagserbe, maski nu tagabu na la,” kon ni Juan ha Pariseyo a hidi. ²⁸Nagimet ito ha ili a Betaniya, ha dibelew na karayan Jordan a pagbinyagan ni Juan.

I Karnero a Pangiwigah ha Dios

²⁹Niyaen, idi kaugman na, naenta ni Juan a umangay ni Jesus ha henan na. Ket kinagi ni Juan, “Atoy dan i kona ha Kordero a pangiwigah

ha Dios, a pangadya ha liwaliwat na totolay. ³⁰Hikuna i kinagi ko idi, a 'Atoy nokkan i magdilokod ha nikan, ket mas matangkay hikuna ngem hikan. Ta idi awanak pala neenak, atoy dan hikuna,' kon ko. ³¹Ket maski ha nikan idi, awan ko nakatandiyen nu heya i mangisalakan ha totolay. Maski nu iday i gipu na a inumangayak ha ihe, ket naminyagak ha dinom, penu mepakatandi ko hikuna ha totolay na Dios," kon ni Juan.

³²⁻³³Ket tinulos ni Juan ha pinagpakatandi na, a kinagi na, "Idi palungo, awan ko hikuna katandi. Ta awan ko hikuna nalasin, hanggan idi naenta ko i Espiritu na Dios a binumugsok, a kona ha kalapati a naggipu ha langit. Ket nagdissu ide a Espiritu a naghén hikuna ha ni Jesus. Ta atoy i inpeta na Dios ha nikan, idi pinaangay na ak a magbinyag ha dinom. Inpeta na, 'Maenta mo nokkan i Espiritu ko a bumugsok ken magdisso ha esa a lallaki. Ket magtulós a maghén i Espiritu ko ha iday a lallaki. I lallaki aye i mahagbinyag ha Espiritu ko,' kon na Dios ha nikan. ³⁴Ket niyaen, ide i kayat ko ipeta ha nikam. Ta naenta ko dan, ket masigurado ak a ide a lallaki i isesa a Annak na Dios," kon ni Juan.

I Nagpalungo a Hidi a Tinolduwan ni Jesus

³⁵Ket kona bila hito idi kaugman na. Ta atoy manon ni Juan ken hikami a duwa a tinolduwan na. ³⁶Naenta ni Juan ni Jesus a manglakalakad. Ket kinagi na manon, "Atoy dan i Kordero a pangiwagah ha Dios, a pangpaadya ha liwaliwat na totolay." ³⁷Idi nateman mi ide, inumunod kami ha ni Jesus. ³⁸Ket nagsoleg ni Jesus, ket naenta na a umunod kami. Ket kinagi na, "Atoy i kayat moy ipeta?" Ket kinagi mi, "Rabbi, hadya i paghenan mo?" kom mi. (Ha kagi na Judyo, "Maestro," i kayat na kagiyen na "Rabbi.") ³⁹Ket kinagi na, "Umuseg kam, ket metan moy," kon na. Isu, inumuseg kami. Ket naenta mi i paghenan na. Ket gipu ta apon dan, nakidagus kami ha nikuna.

⁴⁰I nagen na agum ko, idi nateman mi i kinagi ni Juan, ken inumunod kami ha ni Jesus, hikuna ni Andres a wadi ni Simon Pedro. ⁴¹Ket dagus a nageriyok ni Andres ha hekka na, a inpeta na, "Naenta mi dan i paangayan na Dios a maghari, hikuna a nagenan tam ha 'Mesiyas.'" (Ket ha kagi na Griego, "Cristu.") ⁴²Sana, intugan ni Andres ni Simon ha ni Jesus. Ket inaamatan ni Jesus ni Simon. Sana, kinagi, "Hikaw ni Simon a annak ni Juan. Ngem niyaen, isangay taka ha 'Kepas.'" (I kayat na kagiyen na, "pogedu a awan mapalembok.")

⁴³Idi kaugman na, ninakam ni Jesus a umangay ha probinsiya a Galileya. Idi paglakad na, naenta na ni Pelipe. Ket kinagi na ha nikuna, "Umuseg ka ha nikan." ⁴⁴Niyaen, ha ide a Pelipe, hikuna i esa a kaili ni Andres ken ni Pedro, ta taga-Betsayda hidi ngamin, ha probinsiya a Galileya. ⁴⁵Ket dagus a ineriya ni Pelipe ni Natanael, ket kinagi na, "Agay, naenta mi i lallaki a sinurat ni Moyses ha libro na Linteg ken

sinurat bila na minahaggugto a hidi. Hikuna ni Jesus, a taga-Nasaret, a annak ni Jose,” kon ni Pelipe. ⁴⁶Ngem kinagi ni Natanael, “Agay, awan ha mappiya ha madukas a lugar a Nasaret!” Ngem tinabbeg ni Pelipe, “Entamon agay, a entan ta.”

⁴⁷Niyaen, idi naenta ni Jesus a umangay ni Natanael ha henan na, kinagi na, “Atoy dan i tahod a Judyo. Ta awan hikuna magpamen ha kakkagi na.” ⁴⁸Ket kinagi ni Natanael, “Panya a katandi ak mo?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Idi atoy ka ha lendum na kayo a igos, idi palungo a inayagan na ka ni Pelipe, naenta taka.” ⁴⁹Ket kinagi ni Natanael, “Maestro, hikaw i isesa a Annak na Dios! Hikaw i Hari na Israel!” ⁵⁰Ket kinagi ni Jesus, “Manahod ka dod gipu ta kinagi ko, a naenta taka ha lendum na kayo a igos? Agay, maenta mo nokkan i dakdakkal a milagro ngem ide.”

⁵¹Ket tinulos ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Maenta moy nokkan i langit a melukat. Ket maenta moy i anghel a hidi na Dios, a umontok ken bumugsok ha nikan, i Lallaki a Naggipu ha Langit.”

I Esa a Pagbodaan ha Galileya

2 ¹Idi kobosan na duwa a pamalak, atoy i esa a pagbodaan ha ili a Kana, ha probinsiya a Galileya. Ket atoy bila hay i hena ni Jesus. ²Ket naawis bila ni Jesus ken hikami a tinolduwan na. ³Niyaen, idi nobos i arak, kinagi nena na ha ni Jesus, “Inubos di dan i arak di.” ⁴Ngem kinagi ni Jesus ha hena na, “Babbey, awan a masapul a ipeta mo ha nikan. Awan ha biyang mo ha ide. Ta awan pala ha oras a ipaenta ko mina i pinnakabalin ko,” kon ni Jesus. ⁵Ket kinagi nena na ha tagabu a hidi, “Gimetan moy i maski nu anya a ipeta na ha nikam.”

⁶Niyaen, gipu ha linteg na Judyo a paguges, atoy hay i annam a burnay. Ket maglaon i kada esa ha nasurok a esa gasut a litro. ⁷Ket kinagi ni Jesus ha tagabu a hidi, “Putatan moy hidi ha dinom.” Ket pinutat di idagenday a burnay. ⁸Sana, kinagi, “Sumalduk kam ha ballik, a itugan moy ha mangituray ha pagbodaan aye.” Ket intugan di ito.

⁹Niyaen, idi naennaman na mangituray i dinom aye a nagbalin a arak, inayagan na i nobyo. Ta awan na nakatandiyan nu hadya i nagipuwan na arak aye. (Maski nakatandiyan na tagabu a hidi. Ta hidi man i sinumalduk ha dinom.) ¹⁰Ket kinagi na mangituray ha nobyo, “Dadi pala agay! I ugali na totolay, a iyatad di i masinggat a arak ha palungo. Ket nu makpal i nainum na bisita di, iyatad di bila i makkak a arak a magdilokod. Ngem bakkan i ginimet mo ha ihe. Ta ide i masmasingget a arak,” kon na.

¹¹Ginimet ni Jesus ide a nekaesa a milagro, a pangtiplad na, ha ili a Kana, ha probinsiya a Galileya. Ket ide i pinangpaenta na ha kaddat na a kinadios ha totolay a hidi ken ha nikami a tinolduwan na. Ket gipu ta kona hito, pinumigsa i panahod mi ha nikuna.

¹²Idi kobosan na ide, inumangay ni Jesus ha ili a Kapernaum. Ket inumuseg bila i hena ken wadwadi na, ken hikami a tinolduwan na. Ket naghen kami hito ha maalay ballik.

Palakadan ni Jesus i Magnegosyo a hidi ha Templo

¹³Niyaen, mabikan dan i piyesta na Judyo a nagenan di ha, “Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.” Ket inumangay ni Jesus ha Jerusalem. ¹⁴Idi kaddemat na, inumangay hikuna ha Templo, ket atoy hay i naenta na a mahaglako ha baka, ken karnero, ken kalapati. Ket atoy bila hidi a mahagsulet ha korinat. Ket atoy bila hay i lalamesaan di a pagnegosiyonan di. ¹⁵Idi naenta na ito ni Jesus, naglubid hikuna ha pagbaot na, sana, pinalapos hidi ngamin, pati i baka ken karnero a hidi. Ket pinahakab na i lamesaan na negosiyante a hidi a mahagsulet ha korinat. Ket inwarak na i korinat di. ¹⁶Ket binon na hidi a mahaglako ha kalapati, “Adyan moy idagenday. Awan moy pagbalinan a tiyendaan i bilay Nama ko,” kon na.

¹⁷Ket ha nikami a tinolduwan na, idi nateman mi ito, nanakam mi i nesurat ha Libro na Dios, a “Dakkal unay i pinagayat ko ha Bilay mo, Apo Dios. Isu i gipu na a masaket unay i nakam ko, gipu ta awan di deyawan i Bilay mo.”

¹⁸Ket gipu ha ide a ginimet ni Jesus ha Templo, kinagi na Judyo a hidi ha nikuna, “Ipaenta mo ha nikami i nakaddatan a pangpatahod mina a magturay ka ha ide a Templo na Dios.” ¹⁹Tinabbeg ni Jesus, “Nu dadailan moy ide a templo, patakngan ko manon ha tallu a pamalak.” ²⁰Ket kinagi na Judyo a hidi, “Anya wadis! Uppat a pulo ket annam a tawen i pinangpatakng di ha ide a Templo. Ket kaya mo a magpatakng manon ha tallu la a pamalak? Panyan mo agay,” kon di.

²¹Ngem i templo a pagkagiyan ni Jesus, i templo a bukod na a baggi. ²²Ket ha nikami a tinolduwan na, nanakam mi ito, idi minabiyag manon ni Jesus ha nekatallu a pamalak. Ket napatahodan kami ha sursurat na Dios ken kagi ni Jesus megipu ha baggi na.

²³Niyaen, idi hen pala ni Jesus ha Jerusalem ha Piyesta na Pinagtaleban, makpal i nanahod ha nikuna. Ta naenta di i nakaddatan a ginimigimet na. ²⁴Ngem awan na intalak ha nidi i baggi na. ²⁵Ta nakatandiyon ni Jesus i nakanakam na tolay, ken ugali di, ken kinalupoy na panahod di. Awan na masapul i mangipakatandi ha nikuna megipu ha tototaly. Ta hikuna a mismo i makatandi ha disalad na nakam di.

Ni Jesus ken ni Nikodemo

3 ¹Atoy idi i esa a Pariseyo, a nagen na ni Nikodemo. Hikuna i esa a pangulo na Judyo a hidi. ²Idi esa a kallap, inumangay ni Nikodemo ha ni Jesus. Ket kinagi na, “Maestro, katandiyon mi a

hikaw i esa a maestro a naggipu ha Dios. Ta awan ha makagimet ha nakaddatan a ginimigimet mo, nu awan a atoy ha nikuna i Dios,” kon ni Nikodemo. ³Ket kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikaw. Awan ha makapasakop ha Paghariyan na Dios, nu awan a neenak manon hikuna.” ⁴Ket kinagi ni Nikodemo, “Panya agay a meenak manon i esa a lallaki? Makasadap dod hikuna ha tiyan nena na, penu meenak manon?” ⁵Ket tinabbe ni Jesus, “Ipeta ko a tahod a awan ha makapasakop ha paghariyan na Dios, nu awan a neenak hikuna ha dinom, ken ha Espiritu na Dios. ⁶Halimbawa: Nu mageenak i esa a tolay, tolay bila i annak na. Ngem nu mageenak i Espiritu na Dios, espiritu bila i annak na. Ket kebbiyag ito a ikabiyag na tolay, a kona nu meenak manon i tolay heya, ket magbalin hikuna a annak na Dios.

⁷“Niyaen, awan ka mina malaktat nu ipeta ko ha nikaw, a ‘Masapul a meenak ka manon.’ ⁸Ta maski nu awan mo pala makatandiyan, magimet paman ito. Halimbawa: Kona bila ha paras. Atoy i makpal a lakadan na paras, ket masaneg tam i tanog na. Ngem awan tam maenta nu hadya i naggipuwana, onu hadya i angayan na. Ket kona bila hito ha maski nu heya a meenak na Espiritu na Dios. Awan ha makatandi ha pakeenak manon na esa a tolay,” kon ni Jesus.

⁹Ket kinagi ni Nikodemo, “Ngem panyan na iday?” ¹⁰“Agay,” kon ni Jesus, “hikaw i mahagitoldu ha kakalan ta a Judyo, ngem awan mo makatandiyan i kinagi ko? ¹¹Tahod ide a ipeta ko ha nikaw. I pagkagiyana ko aye i naenta ken katandi ko, ngem awan moy tahodan. ¹²Niyaen, nu nepakatandi ko megipu ha bagbagay na lutak, ngem awan moy tinahod, panya moy tahodan nu ipakatandi ko megipu ha bagbagay ha langit? ¹³Awan ha makaontok ha langit ken sumoli ha lutak a mangipeta megipu ha bagbagay a nelangitan, nu awan la a hikan, i Lallaki a Naggipu ha Langit. Ta iday i paghenan ko.

¹⁴“Niyaen, masapul a melansa ide a Lallaki a Naggipu ha Langit, ket mebayog ak nokkan ha matangkay, ha esa a kayo, a kona ha pinangibayog ni Moyses ha sinanulag ha naglakadan di a amamugod. ¹⁵Magimet ito, penu mapadanan na maski nu heya a manahod ha nikan i biyag na Dios a magnanayon,” kon ni Jesus ha ni Nikodemo.

¹⁶Dakkal unay i pinagayat na Dios ha toloy. Isu i gipu na a inyatad na i isesa a Annak na a pangadya ha liwat na toloy, penu awan hidi maparusaan nu awan a mesalakan i maski nu heya a manahod ha nikuna, ken penu makipagbiyag hidi ha Dios ha magnanayon. ¹⁷Ta awan pinaangay na Dios ide a Annak na penu hukoman na i toloy, nu awan penu isalakan na hidi. ¹⁸Awan a mahukom i maski nu heya a manahod ha Annak na Dios. Ngem nahukom dan i maski nu heya a awan a manahod. Ta tinumallekod dan hikuna ha isesa a Annak na Dios. ¹⁹Ide i gipu na a mahukom nokkan i toloy: Ta dinumemat dan i Silaw na Dios

ha lutak aye. Ngem kaykayat di i diham. Ta madukas i paggimi-gimet di. ²⁰Ket madiyan di i Silaw aye. Ta magmadi ha Silaw i maski nu heya a maggimet ha madukas. Ket madiyan di a bumikan ha Silaw. Ta kanteng di a baka disiyagan na i liwaliwat di. ²¹Ngem ha maggimet a hidi ha mappiya, bumikan hidi ha Silaw aye, penu mepaenta di a Apo Dios i nagdaggap ha pinaggimet di.

Ni Jesus ken ni Juan a Mahagbinyag

²²Kobosan na iday, inumangay ni Jesus ha probinsiya a Judeya, pati hikami a tinolduwan na. Ket naghén kami hito. Ket nagbinyag kami ha tolay a hidi. ²³Ket atoy bila hay ni Juan, a nagbinyag ha lugar a Enon, a mabikan ha ili a Salim, ta atoy hay i makpal a dinom. Ket inumangay i tolay a hidi, a nagpabinyag hidi. ²⁴(Idi tiyempo hito, awan pala nebalud ni Juan.)

²⁵Niyaen, nakipagtabbegan i kappal a tinolduwan ni Juan ha esa a Judyo, megipu ha ugali di a pinakauges di ha liwat. ²⁶Ket inumangay hidi ha ni Juan. Kinagi di, “Maestro, atoy ni Jesus ha dibelew, hikuna esa a nagagum ha nikaw idi, ha Karayan Jordan. Hikuna i inpeta mo ha nikami idi. Ket niyaen, magbinyag hikuna, ket umaangay kan i ngamin a tolay ha nikuna,” kon na tinolduwan a hidi ni Juan. ²⁷Ket tinabbeg ni Juan, “Tahod i gimetan ni Jesus. Ta Apo Dios i makatandi ha gimetan na. Ket Dios i mangipeta nu anya i gimetan na tolay. ²⁸Hikam a mismo i nagteman ha kinagi ko idi, a ‘Bakkan a hikan i Cristu,’ kon ko. ‘Ngem napaangayak a paggayakan ko i tolay a hidi ha pagdemat na,’ kon ko.

²⁹“Halimbawa: ha esa a pagbodaan, atoy i nobyo, ken atoy i nobya na, ken atoy i ilay na nobyo. Niyaen, iday a nobyo i makinkukuwa ha nobya. Ket iday a ilay na i maguray, a tahokan na i nobyo heya. Nu mateman na i timek na, magragsak hikuna unay. Niyaen, ni Jesus i kakalan na nobyo. Ket i toloy a sakop na i kakalan na nobya. Ket hikan i kona ha ilay na nobyo. Ket ide i gipu na a magragsakak unay, gipu ta makpal i umaangay ha nikuna. ³⁰Niyaen, masapul a tumatang kay hikuna, ket dumidibbi ak dan.

³¹“Hikuna man i naggipu ha langit. Ket mas matangkay hikuna ngem ha ngamin a sabali. Ha nikitam a taga-lutak, metoldu tam la i bagbagay a atoy ha lutak. Ngem ha nikuna a naggipu ha langit, magturay hikuna ha ngamin. ³²Ket metoldu na i bagbagay ha langit, ta idagenday i naenta ken nateman na. Ngem maski nu kona hito, makpal hidi unay a magmadi ha nikuna. ³³Ngem ha ngamin a manahod ha ni Jesus, umoni hidi a tahod i kakkagi na Apo Dios. ³⁴Ta ito malla i kakkagi ni Jesus a pinaangay na Dios. I kakkagi ni Jesus aye i kakkagi na Dios. Ta inatdinan na hikuna na Dios ha ngamin a Espiritu na, ket awan hikuna makurangan ha Espiritu na Dios. ³⁵Ayayatan na Dios i Annak na aye. Ket intalak na i ngamin ha nikuna, a pagturayan na hikuna ha ngamin.

³⁶“Niyaen, ha maski nu heya a manahod ha Annak na Dios, magpasakop hikuna ha Apo Dios. Ket makibiyag hikuna ha Dios ha magnanayon. Ngem ha maski nu heya a awan a umuseg ha Annak na Dios, awan hikuna makipagbiyag ha Dios nu awan a parusaan na hikuna ha magnanayon.”

Ni Jesus ken esa a Babbey a taga-Samariya

4 ¹⁻³Niyaen, nabahetaan na Pariseyo a hidi a mas makpal i tolduwan a masakop ni Jesus. Ket mas makpal kan i binbinyagan na ngem ni Juan. (Maski bakkan a ni Jesus i nagbinyag, nu awan a hikami a tinolduwan na.) Ket idi nateman ni Jesus a kona hito i nabaheta na Pariseyo a hidi, linakadan na i probinsiya a Judeya. Ket sinumoli hikuna ha probinsiya a Galileya. ⁴Masapul a lumakad hikuna ha probinsiya a Samariya. ⁵Isu, dinumitang hikuna ha ili a Sikar, ha Samariya. Mabikan ito ha esa a talon a inyatat ni Jakob ha annak na a ni Jose, nikuna a naalay dan. ⁶Ket atoy bila hay i esa a bobon a kinotkot ni Jakob, nikuna a naalay dan.

Niyaen, inumetnod ni Jesus ha nibik na bubun aye, ta nalupoy hikuna a naglakad. Ket dandani dan a lubuk na pamalak. ⁷Idi awan naalay, dinumemat i esa a babbey a Samaritana a sumagab. Ket nagaged ni Jesus ha dinom. ⁸Iday a babbey i nangagedan na, ta inumangay kami a tinolduwan na ha ili, a magatang ha pagkanaan mi. ⁹Ket kinagi na babbey, “Anya, hikaw i esa a Judyo. Hikan i esa a Samaritana, ket makienom ka ha nikan?” (Nalaktat iday a babbey. Ta ugali na Judyo i maglimad ha maski nu heya a Samaritano. Ket nakaman di a pasig la madukas i Samaritano a hidi.) ¹⁰Ngem kinagi ni Jesus, “Nu katandi mo mina i makienom aye ha nikaw, ken nu anya i iyatat na Dios ha totolay, magaged kas ha nikan. Ket atdinan taka ha mas masinggat a dinom a ikabiyag mo,” kon ni Jesus. ¹¹Ket kinagi na babbey, “Apo, madisalad unay ide a bobon, ket awan ka ha pagsagab. Hadya i pagalapan mo ha iday a dinom a ikabiyag ko? ¹²I apo tam a ni Jakob i nangiyatat ha nikami ha ide a bobon. Ket ide i nagsagaban na, ken apapo na, ken taraken di, hanggan niyaen. Anya, dod? Hikaw i dakdakkal ngem ni Jakob?” kon na babbey. ¹³Ngem kinagi ni Jesus, “Ha maski nu heya a uminom ha ide a dinom, mauwaw hikuna manon. ¹⁴Ngem ha maski nu heya a uminom ha iyatat ko, awan manon hikuna mauwaw. Ta ide a dinom a iyatat ko i magbalin a kona ha habwayan a awan massap. Ket ikabiyag na ito ha biyag na Dios a magnanayon,” kon ni Jesus. ¹⁵Ket kinagi na babbey, “Apo, iyatat mo bi ha nikan i dinom a kona hay, penu awanak manon mauwaw. Ket awan ko masapul a sumagab ha bobon aye,” kon na.

¹⁶Ket kinagi ni Jesus, “Hen mo, a ayagan i kabanga mo. Ket sumoli kam ha ihe.” ¹⁷Ngem kinagi na babbey, “Awanak ha kabanga.” Ket kinagi

ni Jesus, “Oni ah, tahod i kakkagi mo a awan ka ha kabanga. ¹⁸Ta naminlima ka dan a nangabanga. Ket niyaen, bakkan mo a kabanga i lallaki a kabbilay mo. Tahod iday a inpeta mo ha nikan.” ¹⁹Ket kinagi na babbey, “Apo, mannakabalin ka a magpugto! ²⁰Isu, masalodsod ko bi ha nikaw. Ta ide kan a parabin i nagdeyawan na minappo mi ha Dios. Ngem ha nikam a Judyo, ipeta moy a Jerusalem mina i tahod a pagdeyawan na totolay ha Dios,” kon na babbey. ²¹Ket kinagi ni Jesus, “Wadi ko, temananak mo bi. Ta ipeta ko a dandani dan i tiyempo, ket bakkan a parabin aye, onu Jerusalem i pagdeyawan na totolay ha Amang ko a Dios. ²²⁻²⁴I tahod a pagdeyawan na totolay ha Dios, i espiritu a maghen ha baggi di. Ta Apo Dios i Espiritu. Ket ha maski nu heya a magdeyaw ha nikuna, masapul a pagdeyaw na i Espiritu na Dios ken i pagitoldu na Espiritu na Dios a tahod. Ta kona hito i kayat na Dios ha totolay a magdeyaw ha nikuna, a deyawan di mina hikuna ha nakanakam di a tahod ken ha espiritu di a kebbiyag. Ta dumemat i tiyempo, ket maski niyaen a dinumemat dan, ket pangdeyaw na totolay ha Apo Dios i kona hito. Ta niyaen, ha nikami a Judyo, katandi mi dan i deyawan mi. Ta Judyo man bi i lallaki a paangayan na Dios a makesalakan ha totolay. Ngem ha nikam a Samaritano, awan moy katandi i deyawan moy,” kon ni Jesus. ²⁵Ket kinagi na babbey, “I makatandiyon ko a dumemat nokkan i Mesiyas a managenan di ha Cristu. Ket nu dumemat hikuna, mepakatandi na ha nikitam ngamin i ngamin a bagbagay.” ²⁶Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i Cristu heya, a makiuhon ha nikaw.”

²⁷Niyaen, idi nakiuhon pala ni Jesus ken babbey aye a Samaritana, dinumitang kami a tinolduwan na. Ket nasbew kami, ta nakiuhon ni Jesus ken esa a babbey. Ngem awan ha nikami a nagsalodsod nu anya i masapul na, onu anya i naguhonan di.

²⁸Ket inwarak na babbey i karamba na, ket nagsoli hikuna ha ili. Ket inbaheta na ha kaili na a hidi ho. ²⁹“Entamon,” kon na. “Mepaenta ko ha nikam i esa a lallaki a naenta ko. Makatandiyon na i ngamin a ginimigimet ko. Entan tam nu hikuna wade i Cristu,” kon na babbey aye.

³⁰Ket linumapos hidi ha ili, a inumangay ha ni Jesus.

³¹Kagiddan na, kayat mi hikuna pilitan a magkan. “Maestro, magkan kitam dan,” kon mi a tinolduwan na. ³²Ngem kinagi na, “Awan agay. Atoy bila kanan ko a awan moy makatandiyon.” ³³Isu a nagsisinalodsod kami, “Atoy wade i nangiyatad ha kanan na?” ³⁴Ngem kinagi ni Jesus, “I kanan a ikabiyag ko i pinangtongpal ko ha pagayatan na Dios a nangpaangay ha nikan. Ket ubosan ko mina i patarabaho na ha nikan. Ta ide i kona ha kanan ko, a ikabiyag ko.”

³⁵Ket intulos ni Jesus. “Kona ha ide i pagkakagi moy, a ‘Pagmula tam niyaen. Ket uppat a bulan i paguray tam. Sa kitam, magani dan,’ kom moy. Ngem niyaen, ipeta ko ha nikam. Entan moy idagendo a totolay

a umaangay ha nikan. Ta kona a hidi man i paganiyan tam. Naluto dan hidi, ta dandani diyak tahodan. ³⁶Ket maski nu awan moy hidi nemula, atoy pala i mappiya a tangdan moy a magani. Ta nu kona hito i paggani moy, urnongan moy i tototalay a kona ha bunga na tarabaho moy. Ket makipaghen hidi ha Apo Dios ha magnanayon. Isu i gipu na a makipagragsak i magani a hidi ken Dios a nangimula.

³⁷“Tahod ide a pagkakagi tam, a ‘Atoy i esa a magmula ken sabali i magani,’ kon tam. ³⁸Ket niyaen, paangayan takam a magani ha awan moy nagtarabahowan. Ngem maski nu sabali i nagtarabaho ha paganiyan moy aye, hikam paman i makitangdan ha bunga na tarabaho na,” kon ni Jesus.

³⁹Niyaen, atoy i makpal a Samaritano a nanahod ha ni Jesus gipu ha kinagi na kaili di a babbey, a “Nakatandiyon na i ngamin a ginimigimet ko,” kon na. ⁴⁰Ket gipu ta kona hito, inumangay hidi ha ni Jesus, ket napigsa i pinagaged di a makipaghen hikuna ha nidi. Isu a naghon ni Jesus ha nidi ha duwa a pamalak. ⁴¹Ket kumakpal manon i nanahod ha nikuna gipu ha kakkagi na. ⁴²Inpeta di ha iday a babbey, “Manahod kami ha nikuna. Ket niyaen, awan la a gipu ha kakkagi mo, nu awan gipu ta hikami a mismo i nakateman ha pagitoldu na. Ket katandiyon mi a hikuna i mangisalakan ha tototalay,” kon na Samaritano a hidi.

Pahusayan ni Jesus i Annak na Opisiyal

⁴³Kobosan na duwa a pamalak ha nidi, linumapos kami ken ni Jesus, ket tinumulos kami hanggan ha probinsiya a Galileya. ⁴⁴Niyaen, ni Jesus a mismo i nagkagi idi ha, “Awan a mapadeyawan i esa a mahagpugto ha mismo a bayan na.” ⁴⁵Ngem idi kaddemat ni Jesus ha probinsiya a Galileya, nagrespitar i umili a hidi ha nikuna. Ta idi nakipagpiyesta hidi ha Jerusalem, naenta di i ngamin a ginimet na ha piyesta.

⁴⁶Niyaen, inumangay hikuna manon ha ili a Kana, ha probinsiya a Galileya. Ide a lugar i pinagbalin na a arak i dinom. Niyaen, atoy hito i esa a opisiyal na gobyerno, ket nagsaket i annak na a lallaki. I naghonan na i ili a Kapernaum, ha madiyo. ⁴⁷Idi nabaheta na opisiyal a linumpos ni Jesus ha probinsiya a Judeya, a lumalakad hikuna ha probinsiya a Galileya, linumakad bila hikuna a umangay ha ni Jesus. Ket inaged na a umuseg mina ni Jesus a sumoli ha Kapernaum, penu pahusayan na i annak a dandani a matay. ⁴⁸Ngem kinagi ni Jesus ha nikuna, “Apay a awanak moy tahodan nu awan moy metan i nakaddatan?” ⁴⁹Ngem inagiaged unay na opisiyal. “Kagbiyan mo kami bi Apo. Umangay kitam dan, amangan nu matay i annak ko,” kon na. ⁵⁰Ket kinagi ni Jesus, “Nay. Sumoli ka dan. Magbiyag i annak mo,” kon na. Ket nanahod i opisiyal ha kinagi ni Jesus, ket sinumoli hikuna.

⁵¹Niyaen, idi paglakad na a sumoli, sinalpak na kappal a tagabu na, a inbaheta di a hinumusay dan i annak na. ⁵²Ket sinalodsod na nu anya

i oras, idi nangrugi i kahusay na. Ket kinagi di, “Nakapon, ha ala una, idi ginumimak i ladu na.” ⁵³Ket nanakam na opisiyal a iday i oras na pinangipeta ni Jesus, a “Magbiyag i annak mo.” Ket gipu ta kona hito, nanahod hikuna ha ni Jesus, pati ngamin a naghén ha bilay na.

⁵⁴Iday i nekaduwa a nakaddatan a ginimet ni Jesus, idi nagsoli dan hikuna ha Galileya, a nagipu ha Judeya.

Magmilagro manon ni Jesus ha Jerusalem

5 ¹Idi kobosan na iday, atoy manon i esa a piyesta na Judyo a hidi, ket inumangay ni Jesus ha Jerusalem. ²Niyaen, atoy ha Jerusalem i esa a ruwangan a paglakadan na karnero a hidi. Mabikan ito ha Templo na Dios. Ket atoy bila hay i esa a pagdegosan, a nagenan na Judjudyo ha “Betsata.” Ket atoy ha nibik na i lima a paglenduman. ³Niyaen, ha lendum aye, inumabag i makpal a magsaket a kona ha mabulsak, ken napilay, ken hidi a awan a makalembok ha baggi di. Ket ururayan di i pinaglembok na dinom. ⁴Ta nu kappal, ket atoy i esa a anghel a umogsad a lumadap ha ide a pagdegosan, ket kimburan na i dinom. Ket humusay i magpalungo a gumutap ha dinom aye kobosan na pinnakakimbur na. Ket maagasan hikuna ha maski nu anya a saket na.

⁵Niyaen, atoy bila hay i esa a lakay a nagsaket ha tallu pulo ket walu a tawen. ⁶Idi naenta ni Jesus iday a lallaki, nakatandiyan na a naalay dan a nagsaket hikuna. Ket kinagi ni Jesus, “Botay, kayat mo a humusay?” ⁷Ket kinagi na magsaket, “Apo, awan ha agum ko a mangitugan ha nikan ha dinom, nu makimbur. Ket nu padasan ko a gumutap, magpalungo i sabali a hidi.” ⁸Ket kinagi ni Jesus, “Nay ka. Umikat ka. Alapan mo i abak mo, ket lumakad ka dan.” ⁹Ket dagus a nahusayan i lakay aye. Ket inalap na i abak na, ket linumakad hikuna.

Niyaen, nagimet ito ha Sabado, i maneg a pamalak ha Judio a hidi.

¹⁰Ket idi naenta na hikuna na panglakayan a hidi na Judyo, kinagi di ha nikuna, “Sabado dan. Isu, maneg i pagtawed mo ha abak mo.”

¹¹Ngem tinabbeg na lakay, “Inpeta na lallaki a nangpahusay ha nikan, a alapan ko mina i abak ko, ket lumakad,” kon na lakay. ¹²Ket sinalodsod di, “Heya i nangipeta a maglakad ka ken tawedan mo i abak mo aye?”

¹³Ngem awan katandi na lakay nu hey a nangpahusay ha baggi na, ta linumakad ni Jesus. Ket makpal i toloy ha iday a lugar.

¹⁴Niyaen, idi awan naalay, ket naenta ni Jesus i lakay aye ha disalad na Templo. Ket kinagi ni Jesus, “Entan mo agay. Nahusay ka dan. Niyaen, awan ka dan magliwat, ta mas marigat i magimet ha nikaw nokkan, nu tumulos ka a magliwat.” ¹⁵Sa, inumangay i lakay ha panglakayan a hidi na Judyo. Ket inpeta na a ni Jesus i nangpahusay ha baggi na. ¹⁶Ket ide i gipu na a sentiyan na panglakayan a hidi ni Jesus. Gipu ta nagpahusay ni Jesus, maski ha Sabado a maneg a pamalak.

¹⁷Ngem tinabbeg ni Jesus nidi, “Awan gumimak i Hama ko a maggimet ha mappiya, maski nu Sabado. Ket kona bila hito ha nikan,” kon ni Jesus. ¹⁸Ide i gipu na a panggep di a patayan ni Jesus. Ta awan la a sinenti na i linteg na Sabado, nu awan bila a inpeta na a Dios a mismo i Hama na. Ket gipu ha ide, inkalan na i baggi na ha Dios.

¹⁹Ide i gipu na a tinabbeg ni Jesus i pinangpaliwat di. Kinagi na, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanan moy bi. Awan ha magimet ko ha bukod ko a nakam, nu awan i maenta ko a gimigimetan Nama ko. Ta maski nu anya i gimetan na Amang Dios, iday bila i gimetan ko a Annak na. ²⁰Ta Hama ko aye i magayat ha nikan a Annak na. Ket ipaenta na ha nikan i ngamin a gimigimetan na. Ket dakdakkal a milagro ngem dagende i ipaenta na ha nikan nokkan, penu masbew kam. ²¹Ta pabiyagan ko manon i minatay a hidi, ket ipapatay ko i biyag a magnanayon ha maski nu heya a kayat ko. Ta kakalan bila ito ha gimetan Nama ko. ²²Awan a manghukom i Amang Dios, nu awan a inatdinanak na ha turay a mangipeta nu heya i makibiyag ha nikuna ha magnanayon, ken heya i maparusaan ha magnanayon. ²³Kona hito a inatdinanak na ha turay na, penu mapadeyawan i Annak na Dios a kona ha pinangpadeyaw di ha Amang Dios a mismo. Ha totolay a awan mapadeyawan ha Annak na Dios, awan di bila padeyawan i Hama a nagpaangay ha Annak na.

²⁴“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanan moy. Ha maski nu heya a umuseg ha kakkagi ko, ken manahod ha Dios a nagpaangay ha nikan, mapadasan na i biyag a magnanayon. Ket awan hikuna maparusaan nokkan. Ta nalisiyan na i paghukom na Dios, ket naalap na i biyag na Dios a magnanayon.

²⁵“Ket tahod bila ide a ipeta ko ha nikam. Dumemat pala i tiyempo, ket maski niyaen, dinumemat dan, ket mateman na totolay i pagayag na Annak na Dios. Ket maski nu kona ha natay dan hidi, a nakasina dan hidi ha Dios, makabiyag manon hidi. Basta temananak di. ²⁶Ta hikan bila i pakabiyagan na totolay, a kona ha Amang Dios a pakabiyagan na totolay. Ta kona hito i pinagbalin na Hama i Annak na. ²⁷Ket inyatat na ha nikan i turay a manghukom, gipu ta hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay.

²⁸“Awan moy mina pagsabbewan ide a kakkagi ko. Ta dumemat pala i tiyempo, ket makatiman ha pagayag ko i ngamin a minatay a hidi. ²⁹Ket lumapos hidi ha labbang di. Ket ha nidi a naggimet ha mappiya, magbiyag manon hidi, a hen pala hidi ha Dios ha magnanayon. Ket ha nidi a naggimet ha madukas, magbiyag manon hidi a parusaan na hidi na Dios ha magnanayon.

³⁰“Ipeta ko ha nikam, awan ha magimet ko a bukod ko a nakam. Ta manghukomak la a kona ha ipeta na Dios ha nikan. Ket isu i gipu na a nalinteg i pinanghukom ko. Ta bakkan a bukod ko a pagayatan i gimetan ko, nu awan i pagayatan Nama ko a nagpaangay ha nikan.

³¹“Niyaen, siguro ipeta moy a mangikalinteganak ha baggi ko. Ket nu hikan la i mangikalintegan ha baggi ko, awan kam manahod. ³²Ngem atoy bila i sabali a mangpatahod megipu ha nikan. Ket hikuna i Hama ko a Dios. Ket katandi ko a mapagtalkan i pangpatahod na megipu ha nikan. ³³Ket atoy bila ni Juan a Mahagbinyag, a inangayan na nagsalodsod a hidi a binon moy. Ket mapagtalkan bila i kakkagi na megipu ha nikan. ³⁴Ngem maski nu awan ko masapul i kakkagi na tolay, ipanakam ko ni Juan ha nikam, penu manahod kam ha nikan ken mesalakan kam mina. ³⁵Ta mekalan ko ni Juan ha esa a silaw a naggangat ken nagdisyag ha nakam moy. Ket maski nu awan naalay, kinasor moy bila i pinagitoldu na ha nikam idi.

³⁶“Ngem atoy paman i daktakkal a pangpatahod megipu ha nikan ngem ha kinagi ni Juan. Ta atoy man bi i milamilagro a ipagimet Nama ko ha nikan. Ket hidi man i mangpatahod megipu ha nikan, a mangipaenta a pinaangay na ak na Amang Dios. ³⁷Pati Hama ko a nagpaangay ha nikan, hikuna a mismo i mangpatahod megipu ha nikan. Ngem awan moy mateman i timek na, ken awan moy maenta i rupa na. ³⁸Awan moy temanan i kakkagi na, ta awan moyak tahodan a pinaangay na. ³⁹Perpermi i pinagadal moy ha Libro na Dios, ta kagin moy a makapagsakop kam ha Dios ken makabiyag kam ha magnanayon, gipu ha pagadal moy aye. Ngem ide a Libro na Dios i magpatahod bila megipu ha nikan. ⁴⁰Ngem maski nu kona hito, madiyan moy a magpasakop ha nikan, a pakapadasan moy mina ha biyag na Dios a magnanayon.

⁴¹“Bakkan a pagdeyaw na totolay i kayat ko. ⁴²Ngem bakkan ha nikam. Ket katandi takam a awan kam ha ayat a tahod ha Dios. ⁴³Pinaangay na ak Nama ko, a magitoldu ha nikam megipu ha nikuna. Ngem awanak moy tahodan. Nu atoy i sabali a umangay gipu ha bukod na a nakam, hikuna i tahodan moy. ⁴⁴Kayat moy i pammadeyaw na agagum moy, ngem awan moy kayat i pammadeyaw a maggipu ha Dios a isesa. Isu i gipu na a awanak moy tahodan.

⁴⁵“Niyaen, kagin moy wade a hikan i mangpaliwat ha nikam ha Amang Dios. Ngem bakkan a hikan i mangpaliwat, nu awan i sursurat ni Moyses a namnamaan moy a pakesalakanan moy mina. ⁴⁶Ta nu tahod a umuseg kam ha insurat ni Moyses, tinahodak moy mina. Ta nagsurat ni Moyses megipu ha nikan. ⁴⁷Ngem katandi ko a nu awan moy tinahod i insurat na, sigurado a awan moy bila tahodan i kakkagi ko,” kon ni Jesus. Ide i inpeta ni Jesus ha panglakayan a hidi na Judyo.

Pakanan ni Jesus i Lima a Ribu a Tolay

6 ¹Idi kobosan na ide, inumarabes ni Jesus ha Diget a Galileya (onu “Diget na Tiberiyas” i sangay na). ²Ket atoy bila i makpal a tinumagubet ha nikuna, gipu ta naenta di i milamilagro na, idi pinahusay

na i nagsaket a hidi. ³Ket tinumagsat ni Jesus ha esa a pukal. Ket nagetnod hikuna, pati hikami a tinolduwan na. ⁴Idi tiyempo a ito, mabikan dan i Piyesta na Judjudyo a nagenan di ha “Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.”

⁵Ket inbatad ni Jesus, ket naenta na i makpal a tumatagubet ha nikuna. Ket kinagi na ha ni Pelipe, “Hadya wade i pagalapan tam ha kanan a ipakan tam ha dagenday?” ⁶(Kinagi ni Jesus iday a pangpadas na ha ni Pelipe, nu anya i nakam na. Ta ninakam dan ni Jesus i gimetan na.) ⁷Ket tinabbeg ni Pelipe, “Agay! Maski nu hangan a gasut a pagatang tam ha kanan, awan mekusto. Maski nu balballik la i maalap na kada esa,” kon ni Pelipe. ⁸Ket atoy bila hay ni Andres, a wadi ni Simon Pedro. ⁹Ket kinagi na, “Atoy ha ihe i esa a olitaw a kekkanan. Ngem ballik la, ta lima a pidaso i tinapay na ken duwa la i pindang na. Agay, panya a pakanan tam i karpal na tolay ha kanan a kona he,” kon ni Andres. ¹⁰Ket inpetang ni Jesus ha nikami, “Pagetnodan moy hidi.” Ta malawa i karuotan ha iday a lugar. Isu, nagetnod i ngamin a tolay. Ket naglima a ribu i lallaki a hidi (maski awan nebilang i babbey ken annak a hidi). ¹¹Ket inalap ni Jesus i tinapay na olitaw heya. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Sa na, inpebunong i tinapay ha ngamin a nakaetnod. Ket kona bila hito i ginimet na ha pindang. Ket nagkan hidi hanggan nabbiyag hidi ngamin. ¹²Idi nabbiyag hidi ngamin, kinagi ni Jesus ha nikami a tinolduwan na, “Puhonan moy i ngamin a kanan a buhay tam, penu awan tam itogbak.” ¹³Ket pinuhon mi i ngamin a buhay mi. Ket naputat i esa pulo ket duwa a basket ha iday a buhay mi, a naggipu ha lima a tinapay a awan mi nekabbus.

¹⁴Idi naenta na karpalan i milagro aye a ginimet ni Jesus, kinagi di, “Awan ha duwaduwa a hikuna i esa a pinaangay na Dios a inpupto ni Moyses. Ket hikuna i mangisalikan ha nikitam.” ¹⁵Ngem ha ni Jesus, idi nakatandiyang na a kayat di hikuna pilitan a maghari, linakadan na hidi. Ket inumangay hikuna a isesa ha parabin.

Maglakad ni Jesus ha Dibew na Diget

¹⁶Niyaen, idi apon dan, dinumitaw kami a tinolduwan na ha baybay. ¹⁷Ket sinumakay kami ha abang, a umahabes ha ili a Kapernaum. Kallap dan, ket awan pala dumemat ni Jesus. ¹⁸Nagluga kami pala, ket dinumakkal i diget, ta napigsa i paras. ¹⁹Idi nakapaggaud kami ha lima onu annam a kilometro, agay, naenta mi ni Jesus a maglakad ha dibew na diget. Idi bumabikan hikuna, ket nanteng kami unay! ²⁰Ngem kinagi ni Jesus, “Awan kam manteng. Atoyak dan.” ²¹Ket siayayat kami a nangiluga ha nikuna ha abang. Ket sigida kami a nakaabot ha pagpunduwan mi a lugar.

Eriyokan na Totolay ni Jesus

²²⁻²³Idi kaugman na, atoy pala i makpal a nagwarak ha dibelew, ha iday a lugar a nangpakanan ni Jesus ha nidi. Ket niyaen, nagururay pala

hidi ha ni Jesus. Ta katandi di a isiisesa la i abang a nakapundu ha ihay. Ket katandi di bila a awan nakilugan ni Jesus ha nikami a tinolduwan na ha abang heya. Ta hikami la i nagsakay ha iday a abang. Ngem atoy bila i sabasabali a abang a dinumemat, a naggipu ha Tiberiyas. Ket pinumundu hidi ha bikan na dagenday a totolay. ²⁴Isu, idi nakatandiyon di a awan ni Jesus, ket awan kami bila a tinolduwan na, nagsakay bila hidi, a umahabes ha Kapernaum, penu mageriyok hidi ha ni Jesus.

Ni Jesus i Kanan a Ikabiyag na Totolay

²⁵Idi naeriyokan di ni Jesus ha dibelew, kinagi di, “Maestro, hangan kaddemat mo ha ihe?” ²⁶Kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman mo bi. Mageriyok kam ha nikan gipu ha iday a kanan a inpakan ko ha nikam, ket nabbiyag kam. Ngem ipeta ko ha nikam a ²⁷bakkan mina a kanan a malungsot i eriyokan moy, nu awan a kanan a ikabiyag moy ha magnanayon i eriyokan moy mina. Niyaden, hikan i mangiyatad ha kanan a kona he, gipu ta hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket meyatad ko i biyag a magnanayon, ta inatdinan na ak Nama ko ha turay ko.” ²⁸Isu, sinalodsod di ha nikuna, “Anya mina i gimetan mi, penu matalak i Dios ha nikami?” ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Ide i kayat na Dios a gimetan moy, ket manahod kamon ha nikan, ta pinaangay na ak ha nikam.” ³⁰Isu a sinalodsod di, “Anya i tiplad a gimetan mo a pangpatahod mo ha nikami? Ipaenta mo i kaddat mo, penu manahod kami ha nikaw. ³¹Ha ni Moyses, nagpakan hikuna ha minappo tam ha iday a mana a kakkanan di, idi naghén hidi ha kasaw a lugar. Ta nesurat ha Libro na Dios, ‘Inyatad na ha nidi i kanan a naggipu ha langit a kanan di.’”

³²Ket kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko. Teman mo bi. Bakkan a ni Moyses, nu awan i Hama ko i nangiyatad ha minappo moy ha kanan a nagipu ha langit. Ket niyaden, mangiyatad paman hikuna ha esa a Kanan a tahod a ikabiyag na totolay. ³³Ta ide i kanan a iyatad na Dios, ket naggipu ito ha langit penu iyatad ko ha totolay i biyag na Dios a magnanayon.” ³⁴Ket kinagi di, “Apo, atdinan mo kami bi ha ide a kanan ha kanayon, penu makabiyag kami.”

³⁵Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i Kanan a ikabiyag na totolay ha magnanayon. Ket ha maski nu heya a magpasakop ha nikan, awan manon hikuna magiyalap. Ket basta manahod hikuna ha nikan, awan hikuna mauwaw. ³⁶Ngem niyaden, ipenduwa ko ha nikam i kinagi ko, a maski nu netanak moy, awan kam manahod ha nikan. ³⁷Ngem atoy paman i totolay a italak na Dios ha nikan. Ket ha maski nu heya a italak na Hama ko ha nikan, magpasakop hikuna ha nikan. Ket maski nu heya a magpasakop ha nikan, awan ko tallekoda. ³⁸Ta bakkan a bukod ko a nakam i gimetan ko, nu awan i pagayatan na Dios a nagpaangay ha

nikan. Ket ide i gipu na a dinumematak a nagipu ha langit. ³⁹Niyaen, ide i pagayatan na Dios, a awan ko mapukaw i maski esa a intalak na ha nikan, nu awan ko hidi pabiyagan manon, ha dilokod a pamalak. ⁴⁰Ta ide i pagayatan Nama ko, a magbiyag ha magnanayon i ngamin a makatandi ken manahod ha Annak na. Ket pabiyagan ko hidi nokkan, ha dilokod a pamalak,” kon ni Jesus.

⁴¹Niyaen, idi nateman na ito na Judyo a hidi, naglimalimad hidi ha ni Jesus. Gipu ta kinagi na a hikuna i Kanan a nagipu ha langit. ⁴²Ket kinagi di, “Agay, ide dan ni Jesus, i annak ni Jose. Ket katandi tam i hama ken hena na. Isu, apay a kagi na a naggipu hikuna ha langit?” ⁴³Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan kam mina maglimalimad. ⁴⁴Ta ipeta ko ha nikam a awan ha makapasakop ha nikan, nu awan na hikuna iturong na Hama ko. Ket ha maski nu heya a makapasakop, pabiyagan ko hikuna ha dilokod a pamalak. ⁴⁵Ta kona hito i nesurat na mahagpugto a hidi. Insurat di, ‘Tolduwan na Dios i ngamin a tolay na.’ Niyaen, ha maski nu heya a makatandi ken umusoseg ha pagitoldu Nama ko a Dios, manahod hikuna ha nikan. ⁴⁶(Bakkan a kayat ko kagiyan a atoy i makaenta ha Nama ko. Awan. Ta hikan la i naggipu ha Amang Dios ken nakaenta ha nikuna.)

⁴⁷“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman moy bi. Ha maski nu heya a manahod ha nikan, atoy ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon. ⁴⁸Oni! Hikan i Kanan a ikabiyag na totolay ha magnanayon. ⁴⁹Ket sabali ito ha iday a mana a kinan na minappo moy, idi naglakalakad hidi ha amamugod. Ta maski kinan di iday, natay dalla hidi. ⁵⁰Ngem awan a matay i maski nu heya a magkan ha Kanan a Naggipu ha Langit.

⁵¹“Niyaen, hikan i sibibiyag a Kanan a Naggipu ha Langit. Isu, ha maski nu heya a magkan ha ide a Kanan, makabiyag hikuna ha Dios ha magnanayon. I Kanan a iyatad ko, i baggi ko a mismo. Ket iyatad ko ito, penu makabiyag i ngamin a tolay.” ⁵²Idi nateman na ito na Judyo a hidi, nagtinabbeg hidi. “Panyan na agay! Meyatad na dod i pilas na a kanan tam?” kon di.

⁵³Isu, kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman moy bi. Nu awan moy kanan i pilas, ken inoman i digi na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, awan ha biyag ha nikam. ⁵⁴Ngem ha maski nu heya a magkan ha pilas ko, ken uminom ha digi ko, atoy ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon. Ket pabiyagan ko hikuna nokkan, ha dilokod a pamalak. ⁵⁵I pilas ko aye i tahod a kanan a ikabiyag na totolay. Ket i digi ko i tahod a inoman a ikabiyag na totolay. ⁵⁶Ket maski nu heya a magkan ha pilas ko ken uminom ha digi ko, maghen hikuna ha nikan. Ket maghenak bila ha nikuna. ⁵⁷I Hama ko a nagpaangay ha nikan, hikuna i ikabiyag ko ha biyag a magnanayon. Ket kona bila ha nikuna, hikan i ikabiyag na totolay ha biyag a magnanayon. Isu, ha maski nu heya a

magkan ha baggi ko, iyatad ko ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon. ⁵⁸Ta hikan i Kanan a Naggipu ha Langit, ket bakkan a kona ha kanan a kinan na minappo moy idi. Ta natay dalla hidi. Ngem ha maski nu heya a magkan ha baggi ko, magbiyag hikuna ha Dios ha magnanayon.” ⁵⁹Ide i pinagitoldu ni Jesus idi, ha kapilya na Judyo a hidi, ha ili a Kapernaum.

⁶⁰Idi nateman di ito, atoy i makpal a tinolduwan na a nagmadi ha kakkagi na. Kinagi di, “Marigat i kakkagi na aye. Awan ha makatandi ha pagitoldu na a kona hay.” ⁶¹Ngem katandi ni Jesus a linimad di i pinagitoldu na. Isu, kinagi na ha nidi, “Anya? Maupay kam wade ha pagitoldu ko? ⁶²Anya dod nu maenta moyak a umontok, a sumoli ak ha langit a naghengan ko ha palungo? ⁶³Makatandiyon moy mina ide, a bakkan i pinnakabalin na tolay i ikabiyag na, nu awan i Espiritu na Dios. Ket idagende a kakkagi ko i kakkagi na Espiritu na Dios, ken ikabiyag na tolay ha magnanayon. ⁶⁴Ngem atoy ha nikam i kappal a awan a manahod,” kon ni Jesus. (Ta maski idi palungo, ket katandi ni Jesus nu heya i manahod ken nu heya i mangliput ha nikuna.) ⁶⁵Ket kinagi na pala, “Ide i gipu na a inpeta ko ha nikam a awan ha makapasakop ha nikan, nu awan a pagbalinan na hikuna Nama ko.”

⁶⁶Ket gipu ha ide, linakadan na hikuna na makpal a tinolduwan na. Ket awan hidi inumuseg ha nikuna. ⁶⁷Ket gipu ta kona hito, kinagi na ha nikami a esa pulo ket duwa a tinolduwan na, “Ay, hikam. Kayat moy bila a sumina?” ⁶⁸Ket tinabbeg ni Simon Pedro, “Apo, hadya mina i angayan mi? Awan ha sabali a maketoldu megipu ha biyag a magnanayon, nu awan la a hikaw. ⁶⁹Ket niyaen, manahod kami ha nikaw. Ta katandi mi dan a hikaw la i isesa a Annak na Dios a pinaangay na penu maghari.” ⁷⁰Ket kinagi ni Jesus, “Oni. Ket hikan i nangpili ha nikam a esa pulo ket duwa. Ngem katandi ko bila a atoy ha nikam i esa a keddemonyo,” kon ni Jesus. ⁷¹Ni Judas a annak ni Simon Iskaryote i kinagi ni Jesus idi. Ta hikuna i nangliput ha ni Jesus, maski nesakop hikuna ha nikami a esa pulo ket duwa.

7 ¹Kobosan na ide, naglakalakad ni Jesus ha probinsiya a Galileya. Madiyan na a lumakad ha probinsiya a Judeya, ta gayakan di a papatayan hikuna na Judyo a hidi.

²Niyaen, dandani dan i piyesta ha Jerusalem a nagenan di ha “Piyesta na Tolda.” ³Ket kinagi na wadi na a hidi, “Nay ka dan. Lumapos ka mina, a lumakad ka ha Judeya, penu maenta na tolduwan mo a hidi i nakaddatan a gimigimetan mo. ⁴Siyempre, nu kayat mo a mangipakatandi ha baggi mo, awan ka mina magpamen ha gimigimetan mo he. Nu tahod a kekkaddat ka, ipaenta mo mina i paggimi-gimet mo ha ngamin a tolay,” kon na wadi a hidi ni Jesus. ⁵Ta maski ha wadi na a hidi, awan hidi nanahod ha nikuna. Isu a kinagi di i kona he.

⁶Ngem kinagi ni Jesus ha nidi, “Awan pala dumemat i tiyempo ko. Ngem bakkan ha nikam. Ta kusto dan ha nikam i maski nu anya

a tiyempo. ⁷Awan man ha magingal ha nikam. Ngem englan diyak perpermi, gipu ta inpeta ko a madukas i gimigimet di. ⁸Isu, hikam mina i makipagpiyesta. Awanak pala a umangay a makipiyesta, ta awan pala i oras a pagpakatandi ha baggi ko.” ⁹Ide i nepeta ni Jesus ha wadi na a hidi. Ket nagwarak pala hikuna ha Galileya.

Ni Jesus ha Piyesta na Tolda

¹⁰Niyaen, idi nakalakad dan i wadi na a hidi a makipiyesta, inumangay bila ni Jesus. Ngem awan hikuna inumuseg ha kakpalan a hidi. Ta kayat na a ipamen i baggi na. ¹¹Ket ha iday a piyesta, nagerieriyok ha nikuna i panglakayan a hidi na Judyo. Ket nagsalosalodsod hidi, “Hadya dawan hikuna?” ¹²Ket makpal bila i kinakagi na tolay a hidi megipu ha ni Jesus. Ta atoy i kappal a nagkagi, “Mappiya hikuna.” Ket atoy bila i kappal a nagkagi, “Awan hikuna mappiya, ta allilawan na i kakalan tam a tolay,” kon di. ¹³Ngem awan ha nangikalintegan ha ni Jesus ha saguppang na kaili di, gipu ta nanteng hidi ha panglakayan a hidi na Judyo.

¹⁴Niyaen, idi lubuk na piyesta, inumangay ni Jesus ha Templo, ket nagitoldu hikuna. ¹⁵Ket nalaktat i Judyo a hidi. Ket kinagi di, “Panya a malaing ide a lallaki, maski awan hikuna nagadal a pulos?” ¹⁶Ket tinabbeg ni Jesus, “Bakkan a bukbukod ko a nakam i nagipuwan na pagitoldu ko, nu awan i Dios. Ta hikuna i nagpaangay ha nikan. ¹⁷Ket ha maski nu heya a masor a makagimet ha pagayatan na Dios, mabalín a makatandiyan na nu Dios i nagipuwan na pagitoldu ko, onu magitolduwak ha bukod ko a turay. ¹⁸Ta nu atoy i magitoldu ha bukod na a turay, kayat na la i pakedeyawan na baggi na. Ngem nu atoy i magitoldu penu mapadeyawan i Dios a nagpaangay ha nikuna, mapagtalkan i pagitoldu na, ket awan hikuna magsileng.

¹⁹“Niyaen, atoy ha nikam i linteg ni Moyses. Ket maski nu awan kam makatongpal ha ide a linteg, kayat moy a magpaliwat ha nikan gipu ha linteg na aye. Ket niyaen, kayat moyak bila a papatayan.” ²⁰Tinabbeg na tolay a hidi, “Nagawag ka, nu kona hay i nakam mo. Heya i masor a magpatay ha nikaw?”

²¹Ket kinagi ni Jesus, “Atoy i ginimet ko idi esa a Sabado, ket pinahusay ko i esa a nagsaket. Ket nalaktat kam. ²²Ngem maski ha nikam, atoy bila i gimetan moy ha Sabado, ket maneg a pamalak. Ta atoy i inbon ni Moyses, ket pakakugit moy i annak a hidi, maski nu Sabado. (Maski bakkan a ni Moyses i nangrugi ha ide a ugali tam, nu awan i minappo tam a hidi.) ²³Isu, ipalobus moy a mapakugit i ballik a butu na annak, maski nu Sabado, penu awan maliwatan i linteg ni Moyses. Ngem magingal kam ha nikan gipu ta pinahusay ko i entero a baggi na lallaki ha Sabado. ²⁴Awan kam mina mangpaliwat gipu la ha maenta moy, nu awan a nakaman moy i malinteg ken tahod,” kon ni Jesus.

²⁵Ket kinagi na kappal a Judyo a taga-Jerusalem, “Ide wade i lallaki a kayat di a patayan. ²⁶Ngem niyaen, atoy hikuna, ket magkagi ha saguppang di. Ket awan ha mepeta di a pagsenti ha nikuna. Anya wade i nakaman na panglakayan tam a hidi? Nakaman di wade a ni Jesus i Cristu a maghari mina ha ngamin a tolay? ²⁷Ngem awan ito a mabalin, ta katandiyen tam i naggipuwan na. Ket nu dumemat i tahod a Cristu, awan kan ha makatandi nu hadya i paggi puwan na, kon na kan.” Ide i kinagi na Judyo a hidi a taga-Jerusalem.

²⁸Isu, gipu ha kinagi di aye, indulaw ni Jesus ha napigsa idi nagitoldu hikuna ha Templo, “Kagin moy a katandiyenak moy, ken hadya i naggipuwan ko, kon moy. Ngem awan moy makatandiyen. Ta awanak inumangay gipu ha bukod ko a nakam, nu awan gipu ha Dios a nagpaangay ha nikan. Ket hikuna i tahod a nagipuwan ko. Ngem awan moy hikuna katandi. ²⁹Hikan i makatandi ha nikuna, ta naggipuwan ha nikuna, ket hikuna i nagpaangay ha nikan,” kon ni Jesus.

³⁰Niyaen, gipu ha ide a kinagi ni Jesus, kayat di hikuna a dakapan. Ngem awan ha nakadakap ha nikuna, ta awan pala dinumemat i tiyempo na. ³¹Ket makpal i nanahod a hidi ha nikuna. Kinagi di, “Hikuna wade i tahod a Cristu. Ta awan ha sabali a makagimet ha nakaddatan a ginemigimetan na, nu awan la i Cristu,” kon na manahod a hidi.

³²Niyaen, atoy bila hay i Pariseyo a hidi. Idi nateman di i kakpalan a nagkagi ha kona hito, nagisesa hidi ken matangkay a papadi. Ket binon di i guwardya a hidi na Templo a mangdakap ha nikuna.

³³Isu i gipu na a kinagi ni Jesus ha denday a kakpalan, “Maghenak pala ha nikam ha ballik a tiyempo. Kobosan na, magsoliyak ha nagpaangay ha nikan. ³⁴Ha tiyempo a ito, mageriyok kam ha nikan, ngem awanak moy maeriyokan. Ta awan kam makaangay ha angayan ko.”

³⁵Nagkinagi dod i panglakayan a hidi na Judyo, “Hadya wade i angayan na, a awan tam hikuna maeriyokan? Siguro umangay hikuna ha kahenan na Judjudyo, ha madiyo a ili na Griego, penu tolduwan na i bakkan a hidi a Judyo. ³⁶Any a kayat na a kagiyan a eriyokan tam hikuna, ngem awan tam hikuna maeriyokan, kon na kan? Ket awan kitam makaangay ha angayan na, kon na kan.” Ide i nanakaman na panglakayan a hidi na Judyo.

³⁷Niyaen, ha dilokod a pamalak na piyesta, iday i kadakkalan a pamalak na. Ket tinumaknag ni Jesus, ket indulaw na ha napigsa, “I maski nu heya a mauwaw, umangay mina hikuna ha nikan, penu uminom. ³⁸Ta ide i nesurat ha Libro na Dios megipu ha manahod ha nikan, a ‘Atoy ha disalad na baggi na i dadakkal a habhabwayan a ikabiyag na,’ kon na Libro na Dios.” ³⁹(Niyaen, kinagi na ito ni Jesus megipu ha Espiritu na Dios a umasak ha manahod a hidi ha nikuna.

Ngem idi tiyempo a kinagi na ito, awan pala umasak i Espiritu na Dios, ta awan pala sinumoli ni Jesus ha kainamakanan a pagturayan na ha langit.)

⁴⁰Niyaen, idi nateman na kakpalan i kinagi aye ni Jesus, atoy i kappal a nagkagi ha, “Tahod a hikuna i napugtowan idi, ken tahokan tam,” kon na kappal. ⁴¹Ket atoy bila i kappal a nagkagi ha, “Hikuna i Cristu a maghari mina ha ngamin a tolay.” Ngem atoy pala i kappal a nagkagi, “Bakkan kan a Galileya i paggipuwan na Cristu! ⁴²Ta nesurat ha Libro na Dios a magipu i Cristu ha pamilya ni Dabid. Ket meenak kan i Cristu ha ili a Betlehem. Ta iday i ili ni Dabid, kon na kan ha Libro na Dios.” ⁴³Ket gipu ta kona hito i kinagi na tolay a hidi, sabasabali malla i pagnakanakam di. ⁴⁴Ket kayat na kappal a magpadakap ha ni Jesus, ngem awan ha maski esa a nakadapak ha nikuna.

⁴⁵Niyaen, sinumoli i guwardya a hidi na Templo. Ket sinalodsod na matangkay a papadi ken Pariseyo a hidi, “Apay awan moy hikuna dinakap?” ⁴⁶Ket tinabbeg na guwardya a hidi, “Masaniki kami. Ta awan ha maketoldu a kona ha iday a lallaki.” ⁴⁷Tinabbeg dod na Pariseyo a hidi, “Agay, maski hikam! Naallilaw kam bila! ⁴⁸Ngem entan moy kami a Pariseyo ken panglakayan moy a hidi. Awan kami manahod ha nikuna. ⁴⁹Ngem ha denday a madagel a kakpalan, merurumen hidi nokkan ha impyerno, ta awan di makatandiyen i Linteg ni Moyses,” kon na Pariseyo a hidi.

⁵⁰Ngem atoy bila hay ni Nikodemo, i esa a agum di a Pariseyo. Hikuna i inumangay a nakiuhon ha ni Jesus, idi esa a kallap. ⁵¹Ket kinagi na, “Ayun ha linteg tam, awan tam mabalin a hukoman i esa a tolay, nu awan a palungo a mangikalinteg hikuna ha baggi na. Ta masapul kan a makatandiyen tam i liwat na,” kon ni Nikodemo. ⁵²Ket tinabbeg na Pariseyo a hidi, “Anya wade? Hikaw dod i agum na a taga-Galileya? Nay ka dan. Eriyokan mo ha Libro na Dios, ket maenta mo a awan ha maski esa a mahagpugto a maggipu ha Galileya. Pulos!” kon na Pariseyo a hidi ha ni Nikodemo. ⁵³Ket sinumoli hidi ha bilabilay di.

I Babbey a Nadakap a Nangilallaki

8 ¹Sinumoli ni Jesus ha Amugod a Olibo, a nagkilapan na. ²Kaugman na, idi nasapa, inumangay manon hikuna ha Templo. Ket pinumisan i makpal ha nikuna. Ket nagetnod ni Jesus a nagitoldu ha nidi.

³Idi magitoldu hikuna, dinumemat i maestro na Linteg ken Pariseyo a hidi. Ket inyangay di i esa a babbey a nadakap di a nangilallaki. Ket insaguppang di hikuna. ⁴Kinagi di ha ni Jesus, “Maestro, nadakap ide a babbey a nangilallaki. ⁵Niyaen, ha Linteg tam, inbon ni Moyses a mapapatay mina i kona he, a mabisag mina ha pogedu, hanggan matay. Anya ha nikaw? Anya i mepeta mo megipu ha babbey aye?” ⁶Ide i

salodsod di ha ni Jesus a pangsurubar di, a baka makaliwat hikuna ha tabbeg na. Ta kayat di i pangpaliwat ha nikuna. Ngem awan nagkagi ni Jesus. Imbes na, nagplintukad hikuna, a nagsurat ha tapok ha gihay na. ⁷Idi pinilit di hikuna ha salodsod di, tinumaknag hikuna, ket kinagi na, “I maski nu heya ha nikam a awan ha liwat, hikuna mina i magpalungo a magbisag ha ide a babbey.” ⁸Ket nagpalintukad manon ni Jesus, a nagsurat manon ha tapok ha gihay na. ⁹Idi nateman di i tabbeg na aye, linumakad hidi. Nasenot hidi a linumakad. I kalakayan di i nagpalungo a lumakad, hanggan linumakad hidi ngamin. I nagwarak la ni Jesus ken iday a babbey a tumataknag ha saguppang na. ¹⁰Ket tinumaknag ni Jesus, ket sinalodsod na, “Wadi ko, hadya hidi niyaen? Awan ha nawarak a manghukom ha nikaw?” ¹¹Ket tinabbeg na babbey, “Awan, Apo.” Ket kinagi ni Jesus, “Maski hikan. Awan taka parusaan. Lumakad ka dan. Ket awan ka manon magliwat.”

Ni Jesus i Silaw ha Ngamin a Tolay

¹²Niyaen, nagitoldu manon ni Jesus ha makpal a tolai. Ket kinagi na, “Hikan i Silaw a magdisyag ha nakam na ngamin a tolai. Ket maski nu heya a umunod ha nikan, awan hikuna madihaman, ta atoy ha nikuna i Silaw a ikabiyag na ha magnanayon.”

¹³Ket kinagi na Pariseyo a hidi, “Awan mapagtalkan i kakkagi mo, ta magisesa ka la a magpatahod ha mismo a baggi mo.” ¹⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Maski nu hikan i mangpatahod ha baggi ko, tahod pala i ipeta ko. Ta katandi ko i naggipuwan ko, ken angayan ko nokkan. Ngem bakkan ha nikam, ta awan moy katandi i naggipuwan ko ken angayan ko. ¹⁵Hikam i manghukom gipu ha pagnakanakam na tolai. Ngem bakkan ha nikan, ta awan ha hukoman ko a kona hay. ¹⁶Ngem maski nu manghukomak, tahod i panghukom ko. Ta bakkan a hikan la i manghukom, nu awan ko agum i Hama ko a nagpaangay ha nikan. ¹⁷Maski ha linteg moy, nesurat dan a nu atoy i duwa a magpatahod, ket nagisesa i kinagi di, mebilang a tahod i kagi di. ¹⁸Ket niyaen, atoy i duwa a magpatahod ha nikan. Ta hikan i esa a magpatahod, ket Hama ko bila i magpatahod,” kon ni Jesus. ¹⁹Ket kinagi na Pariseyo a hidi, “Hadya i hama mo?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Awanak moy katandi. Ket awan moy bila katandi i Hama ko. Ta nu katandi ak moy mina, katandi moy bila i Hama ko.” ²⁰Ide i kinagi ni Jesus, idi nagitoldu hikuna ha mabikan na pagdattonan ha limos, ha paraangan na Templo. Ngem maski nu makpal i nakateman a hidi, awan ha nangdakap ha nikuna. Ta awan pala dumemat i oras a katay na.

Awan hidi Makaangay ha Angayan ni Jesus

²¹Idi nagitoldu manon ni Jesus, kinagi na manon, “Dandani dan i oras a lakadan ta kam. Ket eriyokanak moy nokkan, ngem awanak moy

maeriyokan. Ta matay kam, ket awan pala napakawan i liwaliwat moy. Isu i gipu na a awan kam makauseg ha angayan ko.”²² Niyaen, gipu ta kona hito i kinagi ni Jesus, nagsinalodsod i Happs a hidi na Judyo, “Anya wade? Magmunas wade hikuna? Ta kinagi na a awan kitam makaangay ha angayan na.”

²³ Ket kinagi ni Jesus, “Hikam i taga-lutak. Ket i biyag moy aye, ha lutak aye, i katandiyon moy. Ngem bakkan ha nikan. Ta hikan i tagalangit. Ket sabali i katandi ko. ²⁴ Isu i gipu na a inpeta ko a matay kam, ket awan pala napakawan i liwaliwat moy. Oni, maparusaan kam nokkan, nu awan moy tahoda a hikan i pinaangay na Dios,” kon ni Jesus. ²⁵ Ket kinagi di, “Apay? Heya ka dod ha kakkagi mo?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Inpakatandi ko dan ha nikam, maski idi karugi na pagitoldu ko hanggan niyaen. ²⁶ Ket niyaen, makpal bila i mepeta ko megipu ha nikam. Ket atoy i makpal a panghukoman ko ha nikam. Ngem ha ngamin a pagitoldu ko, ipakatandi ko la i kakkagi na nagpaangay ha nikan. Ket tahod i kakkagi na aye,” kon ni Jesus. ²⁷ Ngem awan di nakatandiyon a megipu ha Hama na a Dios i kinagi ni Jesus.

²⁸ Isu, inpeta ni Jesus ha nidi, “Nokkan nu mebayogak ha kayo, ha matangkay, makatandiyon moy a hikan i pinaangay na Dios. Ket makatandiyon moy a awan ha gimetan ko gipu ha bukod ko a nakam, nu awan a ipakatandi ko i pagitoldu na Hama ko ha nikan. ²⁹ Ket maghen pala ha nikan i Hama ko aye a nagpaangay ha nikan. Awan na ak pabiyonan. Ta kanayon a gimetan ko i pagayatan na,” kon ni Jesus.

Nu Katandi Tam i Kinatahod, Tahod bila a Mawayawayaan Kitam

³⁰ Idi nagitoldu ni Jesus a kona hito, atoy i makpal a nanahod ha nikuna. ³¹ Isu, kinagi ni Jesus ha Judyo a hidi a nanahod ha nikuna, “Nu makatulos kam a umuseg ha kakkagi ko, tahod a hikam i tinolduwan ko. ³² Ket makatandiyon moy i tahod, ket wayawayaan na kam na tahod aye ha pakatagabuwan moy.” ³³ Kinagi na Judyo a hidi, “Apapo kami ni Abraham, ket pulos, awan kami patagabu ha maski nu hey a tolay. Anya dod i kayat mo kagiyon a mawayawayaan kami nokkan?”

³⁴ Tinabbeg ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanon moy bi. Ha maski nu hey a magliwat, hikuna i tagabu na liwat. ³⁵ I pangarigan ko i esa a tagabu ken happo na. Niyaen, awan mebilang i tagabu ha pamilya na happo na. Isu, awan hikuna makatulos a makipaghen ha bilay na happo na ha kanayon. Ngem bakkan ha annak na makinbilay. Ta kekkalintegan hikuna a makipaghen ha hama na ha kanayon. ³⁶ Niyaen, gipu ta kona hito i kalintegan na Annak na Happs moy a Dios, mabalin bi a pawayawayaan na kam ha pakatagabuwan moy. Ket mebilang kam bila ha pamilya na Apo Dios. Isu, basta i Annak na Apo i magpawayawaya ha nikam, awan kam matagabu ha liwaliwat moy.

³⁷“Niyaen, katandi ko a hikam i apapo ni Abraham. Ngem maski nu ni Abraham i minappo moy, kayat moyak a patayan, ta madiyan moy i pagitoldu ko. ³⁸Ta mangipeta ak megipu ha bagbagay a naenta ko ha Hama ko. Ngem bakkan i gimetan moy. Ta gimetan moy i bagbagay a nateman moy ha hama moy.” ³⁹Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Ni Abraham i hama mi.” Ngem kinagi ni Jesus, “Nu tahod a annak na kam ni Abraham, nagaheg kam mina ha mappiya, a kona ha ginimet ni Abraham. ⁴⁰Ngem imbes na, kayat moyak a papatayan, maski nu hikan i nangipakatandi ha nikam ha tahod, a intoldu na Dios ha nikan. Bakkan i gimigimetan moy ken ginimet ni Abraham. ⁴¹Awan a ni Abraham i ahegan moy, nu awan i sabali a hama moy,” kon ni Jesus. Ket nagingal i Judyo a hidi. Isu a tinabbeg di, “Bakkan a hikami i mungaw! Isesa la i hama mi. I Dios a mismo!” ⁴²Ngem kinagi ni Jesus, “Nu tahod a Hama moy i Dios, ayayatanak moy mina. Ta hikan i naggipu ha Dios. Ket isu i gipu na a atoyak he. Awanak inumangay a naknakam ko, nu awan a pinaangay na ak na Dios.

⁴³“Apay a awan moy makatandiyan i kakkagi ko? Oni ah. Gipu ta madiyan moy temanan i pagitoldu ko. ⁴⁴Hikam i annak ni Satanas a hama moy. Ket kayat moy a tungpalan i pagayatan na. Ta namapatay hikuna, maski idi karugi na. Ket awan ha mepeta na a tahod, ta awan ha tahod ha nikuna. Mahagsileng hikuna, ket hikuna man bi i paggipuwana na ngamin a silisileng. ⁴⁵Ket iday i gipu na a awan kam manahod ha nikan. Gipu ta ipeta ko ha nikam i tahod.

⁴⁶“Heya ha nikam i makapatahod a kelliwatak? Pulos, awan. Ket nu ipeta ko ha nikam i tahod, apay a awan kam manahod ha nikan? ⁴⁷Ha totolay a tahod a annak na Dios, temanan di i kakkagi na Dios. Ngem awan kam a annak na Dios. Ket ide i gipu na a awan moy temanan i kakkagi na,” kon ni Jesus.

⁴⁸Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Tahod i kinagi mi a hikaw i esa a Samaritano. Ta magsenti ka ha nikami a Judyo. Keddimonyo ka,” kon di. ⁴⁹Ket kinagi ni Jesus, “Awanak ha dimonyo. Padeyawan ko la i Hama ko. Ngem niyaen, bahanganak moy dan. ⁵⁰Ngem maski nu kona hito, awan ko padasan a padeyaw i baggi ko. Ta atoy pala i esa a makatandi ha deyaw ko. Hikuna i Dios a mangikalentigan ha nikan ken manghukom ha maglimad a hidi ha nikan. ⁵¹Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Ha maski nu hey a mangtongpal ha kagi ko, awan matay hikuna, nu awan a magbiyag ha magnanayon,” kon ni Jesus.

⁵²Ket kinagi na Judyo a hidi, “Agay, sigurado dan a pinagawag na ka na dimonyo! Ta maski ni Abraham, natay hikuna. Pati ngamin a mahagpugto a hidi. Natay hidi ngamin. Ket niyaen, ipeta mo a awan masapul a matay i maski nu hey a mangtongpal ha kagi mo. ⁵³Dakdakkal ka dod ngem ni Abraham ken mahagpugto a hidi a natay?

Nakaman mo dod a hikaw i katangkayan a tolay ha ngamin a lutak?”
⁵⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Nu hikan la i magpadeyaw ha baggi ko, awan ha serbe na. Ngem imbes na, i mangdeyaw ha nikan i Hama ko. Ket hikuna i kagiyan moy a Dios moy. ⁵⁵Ngem awan moy hikuna katandi. Ha nikan, katandi ko dan hikuna. Ket nu ipeta ko a awan ko hikuna katandi, magsilengak la, a kona ha nikam. Ngem tahod a katandi ko hikuna. Ket tungpalan ko i kakkagi na.

⁵⁶“Niyaen, ide i mepeta ko ha nikam megipu ha ni Abraham a minappo moy. Ta ninamna na i pagdemat ko ha lutak aye. Ket permi i ragsak na, idi nakatandiyang na i pagdemat ko,” kon ni Jesus. ⁵⁷Ket kinagi na Judyo a hidi, “Panyan mo naenta ni Abraham? Awan pala ha lima a pulo i idad mo!” ⁵⁸Ket kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanang moy. Maski idi awan pala neenak ni Abraham, ket atoyak dan.”
⁵⁹Isu a nangalap hidi ha pogepegedu a pangbisag di mina ha ni Jesus, a patayan di mina hikuna. Ta inkalan na manon ha Dios i baggi na. Ngem linumimot ni Jesus, a linumapos hikuna ha Templo.

Pahusayan ni Jesus i esa a Bulsak

9 ¹Idi naglakad ni Jesus, naenta na i esa a lallaki a nabulsak a neenak. ²Ket sinalodsod na hikuna na tinolduwan na a hidi, “Maestro, heya i makangliwat a nabulsak hikuna a neenak? Hikuna wade, onu nageenak a hidi?” ³Ket tinabbeg ni Jesus, “Bakkan a liwat i nagipuwan na ide, nu awan penu mepaenta i pinnakabalin na Dios a mangpahusay ha bulsak aye.

⁴“Niyaen, masapul a tongpalan tam i patarabaho na Dios a nagpaangay ha nikan, ta keoras kitam pala. Ngem dandani dan a dumemat i tiyempo a kona ha kallap, ket awan ha makatarabaho. ⁵Ngem basta henak pala ha lutak aye, ket hikan pala i silaw na lutak,” kon ni Jesus. ⁶Idi kinagi na ito, linoktaban na i tapok, a ginimet na a luket. Ket inpuhet na ito ha mata na bulsak. ⁷Ket inpeta na ha bulsak, “Hen mo a ugisan ha pagdegosan a Siloe.” (I kayat na kagiyan na “Siloe” i “Napaangay.”) Ket inumangay dod i bulsak, a naguges ha mata na. Idi nagsoli, nakaenta dan hikuna.

⁸Niyaen, naenta na hikuna na karuba na a hidi, ken nakatandi a hidi idi nakilimlimos hikuna. Ket kinagi di, “Anyang? Hikuna wade i makilimos heya, a kanayon a magetnod ha ihe?” ⁹Ket kinagi na kappal, “Oni agay, hikuna iday!” Ngem kinagi na sabasabali, “Awan agay, karupa na la hikuna.” Ket kinagi na lallaki heya, “Oni, tahod a hikan i nakilimos ha ihe idi.” ¹⁰Isu, kinagi di, “Ngem apayang a makaenta ka niyaen? Panya i pinnakapahusay mo?” ¹¹Ket tinabbeg na, “Idayang a lallaki a nagenan di ha ‘Jesus.’ Hikuna i naggimet ha luket, ket inpuhet na ha mata ko. Ket inbon na a umangayak ha Siloe a pagugesan ko. Isu, inumangayak, ket

inugesan ko i mata ko. Ket niyaen, makaenta ak dan.”¹² Ket kinagi di ha nikuna, “Hadya i lallaki heya a nagpahusay ha nikaw?” Ket kinagi na, “Awan ko katandi.”

¹³ Niyaen, intugan di iday a nahusay a bulsak ha Pariseyo a hidi. ¹⁴ Ket Sabado iday a pamalak idi ginimet ni Jesus i luket, ket pinahusay na i bulsak heya. ¹⁵ Isu, sinalodsod bila na Pariseyo a hidi nu panya a napahusay i mata na. Ket inpeta na ha nidi, “Inpuhet na i luket ha mata ko. Ket inugesan ko. Ket niyaen, makaenta ak dan.” ¹⁶ Ket nagkagiyan na kappal a Pariseyo ni Jesus, a “Awan a naggipu ha Dios iday a lallaki. Ta awan na usegan i paglintegan na maneg a pamalak.” Ngem kinagi na sabasabali, “Panyan na pinnakabalin na a makagimet ha nakaddatan a kona hito, nu kelliwat hikuna?” Ket gipu ta kona hito i pinagtabbeg di, awan nagisesa i pagnakam na Pariseyo a hidi.

¹⁷ Isu, sinalodsod di manon i nahusay a bulsak, “Inpeta mo dan a hikuna i nangpahusay ha mata mo. Anya paman i mepeta mo megipu ha nikuna?” Ket kinagi na lallaki, “Hikuna i esa a mahagpugto, a naggipu hikuna ha Dios.”

¹⁸ Ngem niyaen, madiyan na Judyo a hidi a manahod a nabulsak ken napahusay i lallaki aye. Isu, inayagan di ha dina na. ¹⁹ Ket sinalodsod di hidi, “Ide i annak moy? Ket tahod a nabulsak hikuna a neenak? Panya wade a makaenta hikuna niyaen?” kon na Pariseyo a hidi. ²⁰ Ket tinabbeg dina na, “Oni. Ide i annak mi. Ket katandi mi a nabulsak hikuna a neenak. ²¹ Ngem awan mi makatandiyan nu apay a makaenta hikuna niyaen. Ket awan mi makatandiyan nu heya i nangpahusay ha nikuna. Hikuna mina i pagsalodsodan moy, ta lakay dan hikuna. Ket makatandi na a tumabbeg,” kon di. ²² (Kinagi di a kona hito, ta nanteng hidi ha panglakayan a hidi. Ta ninakam na panglakayan a hidi a palakadan di ha sakop di a Judyo i maski nu heya a mangipeta a ni Jesus i Cristu na Dios. ²³ Ket ide i gipu na a kinagi dina na a annak di aye i makatandi a tumabbeg ha Pariseyo a hidi.)

²⁴ Isu, inayagan di manon i lallaki a nabulsak idi. Ket kinagi di ha nikuna, “I pagsapata mo i Apo Dios a tahod i kinagi mo ha nikami. Ta katandi mi a kelliwat iday a lallaki a ni Jesus.” ²⁵ Ngem kinagi na napahusay, “Awan ko katandi nu kelliwat hikuna, onu awan. I katandi ko a nabulsakak idi. Ngem niyaen, makaenta ak dan.” ²⁶ Ket kinagi di, “Anya i tahod a ginimet na ha nikaw? Panya i pinangpahusay na ha mata mo?” ²⁷ Ket tinabbeg na, “Inpeta ko dan ha nikam, ngem away moy teman. Apay a pilitanak moy a mangipenduwa? Siguro kayat moy bila a magbalin a tolduwan na,” kon na napahusay.

²⁸ Ket inenglan di i lallaki aye, a kinagi di, “Hikaw dalla i tinolduwan na. Ket hikami i tinolduwan ni Moyses. ²⁹ Ta katandi mi a nagkagi i Dios ha ni Moyses. Ngem ha iday a lallaki a ni Jesus, awan mi katandi nu

hadya i naggipuwan na.” ³⁰Ket tinabbeg na lallaki, “Agay, malaktatak ha nikam! Ipeta moy a awan moy katandi nu hadya i naggipuwan na, ngem naenta moy dan a hikuna i nangpahusay ha mata ko aye! ³¹Niyaen, katandi tam a awan temanan na Dios i mahagliwat, nu awan i makidios ken maggimet ha pagayatan na. ³²Maski idi pinakaparsuwa na lutak aye, hanggan niyaen, awan ha nakapahusay ha neenak a bulsak. ³³Nu awan a naggipu ha Dios iday a lallaki, awan hikuna makagimet ha kona he a nakaddatan,” kon na nahusay. ³⁴Ket tinabbeg na Pariseyo a hidi, “Isu, hikaw dod i magitoldu ha nikami? Ay, hikaw dalla i makangliwat, maski idi neenak ka,” kon di. Ket pinalapos di hikuna ha sakop di a Judyo.

³⁵Niyaen, ha ni Jesus, idi nabaheta na a napalakad ha sakop na Judyo i nahusay aye, hen na ineriyok hikuna. Ket idi naeriyokan na, sinalodsod ni Jesus, “Manahod ka dan ha Lallaki a Naggipu ha Langit?” ³⁶Ket tinabbeg na nahusay, “Heya hikuna, Apo? Ipeta mo bi, penu manahodak ha nikuna.” ³⁷Ket kinagi ni Jesus, “Naenta mo dan hikuna, ta hikan a magkagi ha nikaw, hikan i Lallaki heya a Naggipu ha Langit.” ³⁸Ket kinagi na nahusay, “Apo, manahodak dan ha nikaw.” Sa hikuna, nagparentumeng, a nagdeydeyaw ha ni Jesus.

³⁹Niyaen, kinagi ni Jesus, “Inumangayak ha lutak aye, a pasinaan ko i manahod a hidi ha awan a hidi a manahod. Ta kona ha nabulsak i ngamin a tolay. Ket atoy i kappal a makatandi a nabulsak hidi. Ket hidi i pahusayan ko, penu mahusay i pagkatandi di ha Dios. Ngem atoy i kappal, ket kagin di a malaing i bukod di a pagkatandi ha Dios. Ket hidi i bulsakan ko,” kon ni Jesus.

⁴⁰Ket atoy bila hay i kappal a Pariseyo a nakateman ha nikuna. Ket sinalodsod di, “Anya? I kayat mo kagiyan a mabulsak kami bila?” ⁴¹Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Oni ah. Ta awan kam mina ha liwat nu tahod a mabulsak kam, a awan kam makatandi ha Dios. Ngem niyaen, gipu ta ipeta moy a malaing i bukod moy a pagkatandi ha Dios, tumulos kam a magliwat.”

Ni Jesus i Mappiya a Mahagdapon

10 ¹Ide i pangaregan ni Jesus ha kappal. Kinagi na, “Ipeta ko i tahod ha nikam. Temanan moy bi. Ha magtakaw a hidi ha karnero, bakkan a ruwangan i saddapan di, nu awan a umunek hidi ha allad na, ket sabali i pagsaddappan di a magtakaw. ²Ngem ha tahod a makingkarnero, hikuna i sumadap ha ruwangan. ³Hikuna i ilukatan na guwardiya ha ruwangan. Ket makasaneg i karnero a hidi ha timek na. Ta ayagan na i nagnagen di, a ilapos na i bukod na a karnero a hidi. ⁴Ket nu nelapos na hidi, magpalungo hikuna a mangidilan. Ket umunod i karnero na a hidi, ta masaneg di i timek na. ⁵Awan hidi umunod ha sabali a tolay, nu awan a buyotan di. Gipu ta awan di katandiyan i timek

na sabali.”⁶ Ide i pangaregan ni Jesus ha tolay a hidi, ngem awan di ito nakatandiyan.

⁷Isu, kinagi manon ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanman moy bi. Hikan i kona ha ruwangan a saddapan na karnero a hidi.

⁸Ket mahagtakaw i ngamin a nagpalungo ha nikan, a nagkagi a hidi i magturay ha kukuwa na Dios. Ngem awan magteman ha nidi i totolay a kona ha karnero ko. ⁹Ta hikan i magdapon ha nidi. Ket hikan i kona ha ruwangan di. Ha maski nu heya a sumadap a medilan ha nikan, mesalakan hikuna. Ket mawayawaya i maski nu heya a nasakop ko, ket iyatad ko ha nikuna i kasapulan na.

¹⁰“Awan ha panggep na tulisan, nu awan a magtakaw, ken magpapatay ken magdadael. Ngem hikan i inumangay penu pabiyagan ko i totolay ha Apo Dios ha magnanayon, ket penu awan ha kurang di ha biyag di aye.

¹¹Hikan i tahod a makingkarnero, ta ipusta ko i biyag ko, maski matayak, gipu ha nidi a daponan ko. ¹²Ngem bakkan a kona hito i gimetan na makitangdan. Ta nu maenta na i maingal a asu a dumangper, bumuyot la hikuna, a lakadan na i karnero a hidi. Ta bakkan a hikuna i tahod a mahagdapon, ket awan na hidi kukuwa. Isu, kagitan na asu i karnero a hidi. Ket bumuyot hidi a masinasina. ¹³Ket buyotan na makitangdan, ta awan ha ayat na ha karnero a hidi. ¹⁴Ngem hikan i tahod a mahagdapon. Ket katandi ko i karnero ko a hidi, ket katandi di ak bila. ¹⁵Ket maski kona ha nikan ken Hama ko. Ta katandi na ak, ket katandi ko bila hikuna. Ket iyatad ko i biyag ko, penu makabiyag hidi a kukuwa ko. ¹⁶Niyaen, atoy bila i sabali a karnero ko, a bakkan hidi a Judyo. Ket masapul a itugan ko bila hidi. Ta magteman bila hidi ha nikan. Isu a makipagisesa hidi a sakop ko. Ket atoy la i esa a mahagdapon ha nidi.

¹⁷“Ayayatan na ak na Hama ko, gipu ta palobusan ko a matay i baggi ko, penu magbiyagak manon. ¹⁸Awan ha makapatay ha baggi ko. Iyatad ko ito gipu ha bukod ko a pagayatan. Ta kona hito i turay ko a palakadan i angas ko, a matay i baggi ko, ken mangpabiyag manon ha baggi ko aye. Kona he i kalintegan ko, gipu ha inbon Nama ko,” kon ni Jesus.

¹⁹Niyaen, gipu ha ide a kinagi ni Jesus, nakipagtabbegan manon i Judyo a hidi. ²⁰Ta atoy i kappal a nagkagi, “Naawag dan hikuna, a magmauyong dan! Awan kam mina magteman ha nikuna.” ²¹Ngem kinagi na sabali a hidi, “Bakkan a kona hito i kakkagi na tolay a naawag na dimonyo. Ket awan na kaya na dimonyo a magpahusay ha mabulsak,” kon di.

Ipakatandi ni Jesus i Baggi na

²²Niyaen, ahided dan, ket tiyempo na Piyesta na Pinagidatton di ha Jerusalem. ²³Naglalakalakad ni Jesus ha Paglenduman ni Solomon, ha Templo. ²⁴Ket dinumuhap i Judyo a hidi ha nikuna, a kinagi di, “Hangan

kaalay a masapul mi maguray hanggan ipeta mo i tahod? Nu hikaw i Cristu, ipeta mo mina niyaen!”²⁵ Ket tinabbeg ni Jesus, “Inpeta ko dan ha nikam, ngem awanak moy tinahod. Atoy bila i nakaddatan a gimigimetan ko gipu ha turay Nama ko. Ket hidi i mangpatahod megipu ha nikan.²⁶ Ngem awan kam manahod, ta awan kam nesakop ha karnero a hidi a kukuwa ko.²⁷ I karnero ko a hidi, masaneg di i timek ko. Ket katandi ko hidi. Ket umunod hidi ha nikan.²⁸ Ket iyatad ko ha nidi i biyag na Dios a magnanayon. Ket pulos, a awan hidi maparusaan ha katay. Ket awan ha makaagew ha nidi ha nikan.²⁹ Ta Hama ko i nangiyatad ha nidi ha nikan. Ket hikuna i mas mapigsa ngem ha ngamin. Ket awan ha makaagew ha nidi ha Nama ko.³⁰ Isesa la kami ni Amang,” kon ni Jesus.

³¹ Niyaen, idi nateman na ito na Judyo a hidi, inalap di manon i pogepegedu a pangbisag di mina ha ni Jesus.³² Ngem kinagi ni Jesus, “Makpal i nakaddatan a inpaenta ko ha nikam, ket mappiya i inpagimet ha nikan Nama ko. Anya i pangbisagan moy ha nikan?” kon ni Jesus.³³ Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Awan taka a bisagan gipu ha kinappiya na ginimet mo, nu awan gipu ta agindidios ka. Hikaw i esa la a tolay. Ngem kayat mo a pagbalinan i baggi mo a Dios!” kon na Judyo a hidi.³⁴⁻³⁵ Ket tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha Libro na Dios a ninagenan na ha ‘Dios’ i totolay a inatdinan na ha kakkagi na, a pinagturay na hidi a maghukom ha kakalan di a tolay. Ket niyaen, katandi tam a tahod ha magnanayon i kagi na Libro na Dios. Isu, nu ninagenan na Dios a didios i hukom a hidi a pinagturay na,³⁶ anya dod ha nikan, a inbukod na ken pinaangay na ha lutak aye, penu makatandiyon na totolay i Dios. Ta inpeta ko dan a hikan i Annak na Dios. Ngem kinagi moy a pagbalinan ko i baggi ko a Dios.³⁷ Niyaen, nu awan ko gimetan i nakaddatan a pagimet Nama ko, awanak moy mina tahodan.³⁸ Ngem nu tahod a gimetan ko idagenday a nakaddatan, tahodan moy mina i gimetan ko, maski nu awan moy tahodan i pagitoldu ko. Ta nu tahodan moy i gimetan ko, makatandiyon moy talaga a atoy dan i Hama ha nikan, ket atoyak bila ha hikuna a isesa,” kon ni Jesus.

³⁹ Ket pinanggep di manon a dakapan ni Jesus. Ngem nakalapsut hikuna ha nidi.

⁴⁰ Ket inumangay manon ni Jesus ha dibelew na karayan Jordan, ha lugar a nagbinyagan idi ni Juan. Ket naghen hikuna hito.⁴¹ Ket makpal i inumangay ha hikuna. Nagginuhon hidi, “Awan ha nakaddatan a ginimet ni Juan. Ngem tahod i ngamin a inpeta na megipu ha ide a lallaki,” kon di.⁴² Ket makpal hidi ha iday a lugar a nanahod ha ni Jesus.

I Katay ni Lasaro

11 ¹ Niyaen, atoy i esa a lallaki a nagsaket. Lasaro i nagen na, a taga-Betaniya. Ket naghen bila ha Betaniya i duwa a kabsat na a

ni Maria ken ni Marta. ²(Ide a ni Maria i nangibulak ha bangbanglo ha tikad ni Apo Jesus, idi mabikan dan i oras a katay na. Sa na, pinunasan ha buk na. Ket niyaen, i kabsat na a ni Lasaro i nagsaket.)

³Isu, pinaangay di i mangipeta ha ni Jesus ha, “Apo, magsaket i katalakay mo,” kon na. ⁴Idi nateman na ito ni Jesus, kinagi na, “Awan ipatay ni Lasaro i saket na. Ta magimet ide penu medeydeyaw i Dios. Ket madedeyaw bila i Annak na Dios gipu ha ide a saket,” kon ni Jesus.

⁵Niyaen, inayat ni Jesus hidi a magkakabsat a Marta, Maria ken Lasaro. ⁶Ngem maski nu dakkal i pagayat na, ken nabaheta na a masaket ni Lasaro, naguray ni Jesus ha duwa pala a pamalak. ⁷Kobosan na, kinagi ni Jesus ha nikami a tinolduwan na, “Magsoli kitam ha Judeya.” ⁸Ngem kinagi mi, “Awan mina Maestro. Ta awan naalay, ket kayat di ka a bisagan na Judyo a hidi. Awan ka mina sumoli ha iho,” kon mi. ⁹Ngem inpangaregan ni Jesus, penu makatandiyan di a awan pala i oras na katay na. Kinagi na, “Pamalak pala niyaen, ket keoras kitam pala. Ngem dumemat nokkan i tiyempo, ket awan a mabalin a maglakad. Ngem basta kessilaw kitam pala, awan kitam mekarpes, ta madisyagan na singgit i lutak aye. ¹⁰Ngem delikadu nokkan i tiyempo nu awan ha silaw ha lutak. Ket mekarpes i maski nu heya a lumakad, nu awan ha nikuna i silaw,” kon ni Jesus.

¹¹Kona hito i pangaregan ni Jesus ha nikami a tinolduwan na. Sana, kinagi, “Kimillap dan ni ilay tam a Lasaro. Entamon. Ta lukagan ko hikuna.” ¹²Ngem kinagi mi, “Apo, mappiya nu kimillap hikuna, ta humusay dan,” kon mi. ¹³Ta awan mi nakatandiyan i kayat na kagiyon ni Jesus, a natay dan ni Lasaro. Ta kagin mi a umemmang la ni Lasaro nu kumakelap hikuna. ¹⁴Isu, inpakatandi ni Jesus, “Natay dan ni Lasaro. ¹⁵Ket mappiya, ta awanak ha henan na ayo, penu maenta moy i gimetan ko, ket pumigsa i panahod moy ha nikan. Nay kitam dan agay,” kon ni Jesus. ¹⁶Ket ha ni Tomas, a ni Kambal i sangay na, kinagi na ha nikami, “Nay, umuseg kitam dan ha nikuna, maski nu matay kitam ngamin,” kon na.

¹⁷Niyaen, idi kaddemat ni Jesus ha Betaniya, nabaheta na a uppat dan a pamalak a nelabbang dan ni Lasaro.

¹⁸Niyaen, mabikan i ili na Betaniya ha Jerusalem. Tallu la a kilometro i kaadiyo na. ¹⁹Ket makpal i Judyo a hidi a inumangay ha ni Marta ken ni Maria, penu mangliwliwa ha nidi, gipu ha kabsat di a minatay.

²⁰Idi nabaheta ni Marta a dinumemat ni Jesus, linumapos hikuna a mangsalpak. Ngem newarak ni Maria ha disalad na bilay. ²¹Ket kinagi ni Marta ha ni Jesus, “Apo, nu atoy ka idi, awan mina a natay i kabsat ko. ²²Ngem maski niyaen, katandi ko a makaaged ka ha maski nu anya ha Dios, ket atdinan na ka.” ²³Ket kinagi ni Jesus, “Magbiyag manon i kabsat mo.” ²⁴Ket kinagi ni Marta, “Katandi ko a magbiyag hikuna manon nokkan ha dilokod a pamalak,

nu pabiyagan na Dios i ngamin a minatay a hidi.”²⁵ Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i magpabiyag ha totolay. Ket hikan i paggipuwan na biyag na totolay. Ket maski nu heya a manahod ha nikan, maski nu matay hikuna, magbiyag hikuna manon a maghen ha Apo Dios.”²⁶ Ta nu manahod hikuna ha nikan, atoy dan ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon a awan a matay. Niyaen, Marta, manahod ka ha ide?”²⁷ Ket kinagi ni Marta, “Oni Apo, manahodak a hikaw i Cristu, a Annak na Dios. Ket pinaangay na ka a maghari ha ngamin a totolay.”

²⁸ Niyaen, idi kinagi na ito ni Marta, inumangay hikuna a magayag ha ni Maria a kabsat na. Ket inyanassas na, “Atoy ni Maestro. Paayagan na ka,” kon na. ²⁹ Ket idi nateman na, inumikat ni Maria a dagus, ket inumangay a mangsalpak ha ni Jesus.

³⁰ Niyaen, awan pala dinumemat ni Jesus ha ili di. Ta atoy pala hikuna ha lugar a nangsalpakan ni Marta. ³¹ Idi tinumaknag ken linumapos ni Maria, inumunod i mangliwliwa a hidi a agagum na. Ta kagin di a umangay ni Maria a magsanget ha labbang ni Lasaro.

³² Idi kaddemat ni Maria ha henan di Jesus, ket naenta na hikuna, hinumakab ni Maria ha saguppang na, a kinagi na, “Apo, nu atoy ka idi, awan mina a natay i kabsat ko.” ³³ Ket idi naenta ni Jesus a nagsangisanget ni Maria ken Judyo a hidi a agagum na, nagsaket bila i nakam na a tahod. ³⁴ Ket kinagi na, “Hadya i nangilabangan moy ha nikuna?” Ket tinabbeg di, “Apo, umangay kitam, a ipaenta mi ha nikaw.” ³⁵ Ket nagsanget bila ni Jesus. ³⁶ Ket ide i gipu na a nagginuhon i Judyo a hidi, “Entan moy, talaga a inayat na ni Lasaro,” kon di. ³⁷ Ngem atoy i kappal a nagginuhon, “Apay wade a awan na pinahusay ni Lasaro? Kaya na mina, nu tahod a pinahusay na iday a bulsak idi.”

³⁸ Ket nagsaket unay manon i nakam ni Jesus, idi binumikan hikuna ha labbang. I paglabbangan di i kuweba a atoy kallab na a pogedu. ³⁹ Ket inbon ni Jesus, “Adyan moy iday a pogedu!” Ngem kinagi ni Marta a kabsat na natay, “Awan mina Apo, ta nabuyok dan. Uppat dan a pamalak a nelabbang dan hikuna,” kon ni Marta. ⁴⁰ Ngem kinagi ni Jesus, “Inpeta ko dan ha nikaw, a basta manahod ka, ket maenta mo i kainamakan na kapigsa na Dios!”

⁴¹ Niyaen, inadya di i pogedu. Ket tinumangad ni Jesus. Ket kinagi na, “Hama, magyamanak ha nikaw, ta tinemanak mo dan. ⁴² Katandi ko a temananak mo a kanayon. Ngem niyaen, ikagi ko a mapigsa a kona hito, gipu ha tolay aye a hidi, penu manahod hidi a hikaw i nagpaangay ha nikan.” ⁴³ Idi nekagi na ide, indulaw na a mapigsa, “Lasaro, lumapos ka.” ⁴⁴ Ket linumapos i natay heya, a nabadbade pala ha hamet i kamat ken tikad na. Pati i buntok na a nabadbade bila. Ket kinagi ni Jesus, “Lakbesan moy hikuna. Palobusan moy hikuna a maglakad.”

I Panggep di a Patayan ni Jesus

⁴⁵ Niyaen, makpal i Judyo a hidi a agagum di Maria a nanahod ha ni Jesus, gipu ta naenta di i ginimet na. ⁴⁶ Ngem atoy i kappal a dinumiretso

ha Pariseyo a hidi, a inbaheta di i ginimet ni Jesus. ⁴⁷Isu, pinapisan na Pariseyo ken matangkay a hidi a papadi i gurupo a managenan ha Sanhedrin, a naguhonan di ni Jesus. Kinagi di, “Maganya kitam mina? Ta makpal a milagro i ginimigimet na lallaki aye. ⁴⁸Nu pabiyanan tam hikuna, magpasakop hidi ngamin ha nikuna. Ket nu mabaheta na hari ha Roma a sabali i maghari ha nikitam, agay, paangayan na i sundalu na a hidi. Ket mangdadael hidi ha Templo tam, ken patayan di i ngamin a Judyo.”

⁴⁹Niyaen, ha iday a tawen, ni Kaipas i Katangkayan a Padi. Ket hikuna i nagkagi, “Pulos, awan ha katandi moy! ⁵⁰Awan moy makatandiyen a mas mappiya nu matay i esa gipu ha ngamin a tolay, penu awan matay i ngamin gipu ha esa.” ⁵¹(Niyaen, awan na kinagi ide a naknakam na. Ngem gipu ta hikuna i Katangkayan a Padi ha iday a tawen, nepugto na i katay ni Jesus a para ha ngamin a Judyo. ⁵²Ket awan la a para ha Judyo a hidi, nu awan penu pagisesaan na i ngamin a annak na Dios a maghen ha maski nu hadya a lugar ha lutak.)

⁵³Isu, nangrugi ha iday a pamalak, nagpanggep hidi nu panyan di a patayan ni Jesus. ⁵⁴Ket ide i gipu na a awan linumakad ni Jesus ha saguppang di, ha probinsiya a Judeya. Imbes na, linumpos hikuna, a naghena ha nibik na amamugod, ha ili a Epraim. Ket hito bila i naghena mi a tinolduwan na.

⁵⁵Niyaen, dandani dan a dumemat i Piyesta na Judyo a nagenan di ha, “Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.” Ket makpal hidi a inumangay ha Jerusalem, penu tongpalan di i linteg ni Moyses megipu ha pinakadegos di, ha palungo na Piyesta aye. ⁵⁶Ket nagerieriyok hidi ha ni Jesus. Ket naginuhon hidi, idi nagpisan hidi ha Templo, “Anya ha nakam mo? Umangay hikuna a makipiyesta, onu awan?” kon di. ⁵⁷Niyaen, inbon na matangkay a hidi a papadi ken Pariseyo a hidi a nu atoy i makatandi ha henen ni Jesus, ipakatandi na mina ha nidi, penu madakap di hikuna.

Mebulak I Bangbanglo Ha Ni Jesus Ha Betaniya

12 ¹Niyaen, idi annam a pamalak idi palungo na Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay, inumangay ni Jesus ha Betaniya, a naghena ni Lasaro. Ide a ni Lasaro i pinabiyag na idi. ²Ket niyaen, insaganaan di ni Jesus ha pangapon na. Nagserbe ni Marta ha nagkanaan di. Ket atoy bila hay ni Lasaro, a esa a nakipagkan ha ni Jesus. ³Ket ha ni Maria, nangalap hikuna ha esa a bote a kanginaan a bangbanglo, ket inbulak na ito ha tikad ni Jesus. Sa na, pinunasan ha buk na. Ket inumales i ahob na ha ngamin a bilay.

⁴Ngem atoy i kinagi na esa a tinolduwan ni Jesus, a ni Judas Iskaryote. (Hikuna i nangliput ha ni Jesus.) ⁵Kinagi na, “Madi iday, ta nagastuwan i korinat na. Nelako mina iday a bangbanglo, ta makatawen a suweldo

i balle na iday. Sayang, a awan neyatad i korinat na ha napobre a hidi.”
⁶Kona hito i kinagi ni Judas. Ngem awan gipu ha kagbi na ha napobre a hidi, nu awan penu makaalap mina hikuna ha korinat heya. Ta nahagtakaw hikuna. Ket i biyang na idi, ha gurupo mi a tinolduwan ni Jesus, i magdapon ha korinat mi. Ket nu kappal, inalap na ito.

⁷Ngem kinagi ni Jesus, “Palobusan moy ide a babbey! Pabiyanan moy hikuna, ta inusar na ide a bangbanglo a pangpasahob na ha baggi ko, a kona ha natayak dan, ket melabbangak mina. ⁸Ha napobre a hidi, maatdinan moy hidi ha maski nu anya a oras. Ngem bakkan ha nikan, ta dandani ak dan a lumakad,” kon ni Jesus.

⁹Niyaen, ha makpal a Judyo a mamiyesta ha Jerusalem, idi nabaheta di a atoy ni Jesus ha Betaniya, inumangay bila hidi. Ket awan la a gipu ta kayat di maenta ni Jesus, nu awan penu maenta di bila ni Lasaro, a pinabiyag na manon. ¹⁰Ket ide i gipu na a nagpanggep i matangkay a hidi a papadi a patayan di bila ni Lasaro. ¹¹Ta gipu ha ni Lasaro, makpal i Judyo a sinumina ha panglakayan di, ket nanahod hidi ha ni Jesus.

I Pagsadap ni Jesus ha Jerusalem

¹²Idi kaugman na, nakaabot ha Jerusalem i baheta a dandani dan a dumemat ni Jesus. Idi nabaheta na makpal a hidi a nakipiyesta, ¹³inalap di i dodon na niyog a pangsalpak di ha ni Jesus a kona ha hari. Ket linumapos hidi a indulaw di, “Madaydayaw i Dios! Madaydayaw i hari tam a Israel! Pagasatan na Dios i hari a pinaangay na ha ihe!”

¹⁴Niyaen, naenta ni Jesus i esa a urbon na kabayo. Ket nagsakayan na ito. Ket gipu ha ide, natongpal na i esa a pugto a nesurat ha Libro na Dios, a kinagi na Dios, ¹⁵“Awan kam mina manteng, hikam a taga-Jerusalem. Ta entan moy, a kaddemat na hari moy a magsakay ha urbon na kabayo,” kon na pugto. ¹⁶Idi tiyempo a ito, awan mi nakatandiyon i ginimet na aye. Ngem idi neyontok ni Jesus ha langit, nanakam mi a nesurat ito megipu ha nikuna, ket kona bila hito i salpak di ha nikuna ha Jerusalem.

¹⁷Niyaen, atoy bila hay i makpal a nakaenta ha ni Jesus, idi inayagan na ni Lasaro ha labbang na, ket pinabiyag na manon. Ket hidi i nangpatahod megipu ha ni Jesus. ¹⁸Iday i gipu na a nangsalpak i makpal a hidi ha ni Jesus. Gipu ta nabaheta di megipu ha nakaddatan a ginimet ni Jesus. ¹⁹Ha Pariseyo a hidi, idi naenta di a magdulug i makpal a tolay, naginuhon hidi, “Maenta moy iday! Naabak na kitam dan. Ta umaunod hidi ngamin ha nikuna,” kon di.

Ipugto ni Jesus i Bukod na Katay

²⁰Niyaen, atoy bila ha Jerusalem i kappal a Griego a makipagdeyaw ha Dios ha ide a Piyesta. ²¹Ket niyaen, inumangay hidi ha ni Pelipe, ta taga-

Betsayda hikuna, ha probinsiya a Galileya. Ket inaged di ha ni nikuna, “Apo, nu mabalin, kayat mi a makiuhon ha ni Jesus.” ²²Isu, inumangay ni Pelipe, ket inpeta na ha ni Andres. Ket inumangay hidi a duwa, a nangipeta ha ni Jesus ha pagaged na Griego a hidi. ²³Ket ide i tabbeg ni Jesus ha ngamin a hidi a nagteman. Kinagi na, “Dinumemat i oras a pangpaenta na Dios ha kinatangay ko ha ngamin a totolay.

²⁴“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman moy bi. Awan kumakpal i esa a bin-i, nu awan hikuna memula ha lutak, a kona matay. Ngem nu matay hikuna, magbunga hikuna ha makpal. Ket kona bila hito ha nikan. ²⁵Ket kona bila ha ide ha totolay a umunod ha nikan. Ta maski nu heya a masor ha bukod na a pagayatan, dadailan na i biyag na. Ngem maski nu heya a magpabiyon ha mismo a pagayatan na, gipu ha pagtulok na ha nikan, ket maghen hikuna ha Dios ha magnanayon. ²⁶Ha maski nu heya a magserbe ha nikan, masapul a hikan i ahegan na, a maski nu anya i pagpadas ko, padasan na bila iday. Ket nu kona hito i paguseg na ha nikan, maghen bila hikuna ha henan ko nokkan. Ket padeyawan na Hama ko i maski nu heya a magserbe ha nikan,” kon ni Jesus.

²⁷Ket intulos na, “Niyaen, magsaket i nakam ko. Ket anya i ipeta ko ha Hama? Ta madiyan ko a ipeta, ‘Hama, isalakanak mo bi ha rigrigat aye a dandani dan a dumemat.’ Agay, awan ko ito ipeta, ta ide i gipu na a inumangayak ha oras aye, penu attaman ko ide a rigrigat. ²⁸Niyaen, ipeta ko, ‘Hama, ipaenta mo bi i kainamakan mo,’ ” kon ni Jesus. Sa, nagkagi i esa a timek a naggipu ha langit, “Inpaenta ko dan gipu ha nikaw i kainamakan ko. Ket gipu ha nikaw, ipaenta ko paman ito ha totolay,” kon na timek heya.

²⁹Niyaen, ha denday a kakpalan a nagtiteman, idi nateman di ide a timek, kinagi di a atoy i nagkadur ha langit. Ngem atoy bila i kappal a nagkagi, “Bakkan a kadur! Iday i kagi na anghel ha nikuna,” kon di. ³⁰Ngem kinagi ni Jesus, “Awan nagkagi iday a timek para ha nikan, nu awan para ha nikam, penu manahod kam. ³¹Ta dandani dan i tiyempo a paghukom na Dios ha totolay, Ket dandani dan i tiyempo a maabak ni Satanas, a nagturay ha totolay hanggan niyaen. ³²Gipu ha nikan, nu mebayogak ha kudos, ken meunekak ha ontok, masakop ko i ngamin a totolay, a iturayan ko hidi,” kon ni Jesus. ³³(Kinagi na ito penu ipakantadi na nu panyan na kakatay na.)

³⁴Ngem tinabbeg na makpal, “Kon na Libro na Dios a magbiyag a magnanayon i Cristu a paangayan na Dios a maghari. Apay a ipeta mo a masapul a matay ha kudos i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay? Heya dod i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, nu awan i Cristu na Dios?” kon di.

³⁵Ket tinabbeg ni Jesus, “Dandani ak dan a lumakad. Isu, ballik la i tiyempo a magdisyag ha nikam i silaw ko. Niyaen, umunod kam mina ha silaw aye, penu awan na kam malenduman na diham. Ta maski nu heya

a maglakad ha diham, awan na makatandiyan nu hadya i angayan na. ³⁶Niyaen, gipu ta atoy pala ha nikam i silaw aye, manahod kam mina ha ide a silaw, penu magbalin kam a totolay a kessilaw bila.”

Idi kinagi na ito ni Jesus, linakadan na hidi, ket awan manon nagpaenta ha nidi.

Awan a Manahod i Judyo a Hidi

³⁷Ket maski nu makpal i nakaddatan a ginimet ni Jesus ha saguppang di, awan a nanahod i Judyo a hidi ha nikuna. ³⁸Ta kona hito i nepugto ni Isayas a minahagpugto nikuna a naalay dan. Ket niyaen, natongpal dan. Ta kinagi na, “Apo, awan ha manahod ha nebaheta mi. Maski nu nepaenta ha nidi i kaddat na Dios. Awan hidi manahod,” kon ni Isayas. ³⁹Ket ide paman i gipu na a awan a mabalin a manahod hidi. Ta inpugto ni Isayas, ⁴⁰“Sinalenan na Dios i mata di, penu awan di maenta. Ket pinaigat na i nakam di, penu awan di makatandiyan, a awan hidi magbabawi ken magaged ha nikan a pahasayan ko hidi.” ⁴¹Nepugto na ito ni Isayas megipu ha ni Jesus. Ta maski idi tiyempo ni Isayas, inpaenta na Dios ha nikuna i kinainamakan ni Jesus.

⁴²Ngem maski nu kona hito, makpal hidi, maski hidi a panglakayan na Judyo, a nanahod ha ni Jesus. Ngem gipu ha kanteng di ha Pariseyo a hidi, awan di inpeta i panahod di ha saguppang na totolay. Ta kantengan di, a baka palakadan di hidi na Parpariseyo a hidi ha sakop a Judyo.

⁴³Isu, awan di inpeta a manahod hidi ha ni Jesus. Ta kinaykayat di i pangpadeyaw na totolay ngem ha deyaw na Dios.

I Kakkagi ni Jesus I Maghukom ha Totolay

⁴⁴Ide i pagitoldu ni Jesus, a inpakatandi na ha saguppang na totolay. Kinagi na, “Ha maski nu heya a manahod ha nikan, awan la hikan i panahodan na, nu awan i Dios a nagpaangay ha nikan. ⁴⁵Ket ha maski nu heya a makaenta ha nikan, maenta na bila i Dios a nagpaangay ha nikan. ⁴⁶Hikan i dinumemat ha lutak aye a kona ha esa a silaw, penu awan madihaman i maski nu heya a manahod ha nikan. ⁴⁷Ket ha maski nu heya a makateman ha pagitoldu ko, ngem awan na usigan, bakkan a hikan i manghukom ha nikuna. Ta awanak inumangay a maghukom ha totolay, nu awan penu isalakan ko hidi. ⁴⁸Ha maski nu heya a magmadi ha nikan ken ha pagitoldu ko, mahukoman hikuna nokkan ha dilokod a pamalak. I magpahukom ha nikuna i pagitoldu ko. ⁴⁹Oni, ta awanak magkagi ha bukod ko a nakam, nu awan a inbon na Hama ko, a nagpaangay ha nikan. Ta hikuna i nangibon nu anya i kagiyan ko, ken panyan ko mepeta. ⁵⁰Ket katandi ko a makedilan ha biyag a magnanayon i pagitoldu aye na Dios. Isu, nu anya i kakkagi ko, ikagi ko a kona ha inbon ha nikan Nama ko,” kon ni Jesus.

Ugesan ni Jesus i Tikad na Tolduwan na a hidi

13 ¹Niyaen, idi palungo na Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay, ket katandi ni Jesus a dinumemat i oras a kalakad na ha ide a lutak, ken sumoli ha Nama na ha langit. Inayayat na i tinolduwan na a hidi, maski idi karugi na. Ket niyaen, kayat na a mepaenta ha nidi i kinadakkal na pagayat na ha nidi.

²Idi pangapon di, pinagnakam na dan ni Satanas ni Judas (a annak ni Simon Iskaryote), a liputan na ni Jesus.

³Ngem ha ni Jesus, nakatandiyan na a intalak na Hama na i ngamin a turay na. Ket katandi na bila a naggipu hikuna ha Dios, ket sumoli bila ha Dios. ⁴Ket gipu ta kona hito i pagkatandi na, tinumaknag hikuna ha pangapon di, ket inadya na i badu na, ket inalap na i esa a tuwaliya a ingakad na ha sappang na. ⁵Sa na, inasakan i esa a palanggana ha dinom, ket inrugi na a ugesan i tikitikad na tolduwan na a hidi. Ket pinunasan na hidi ha towaliya a ingakad na. ⁶Ngem idi nakaabot hikuna ha ni Simon Pedro, kinagi ni Pedro, “Apo, masanikiyak! Awan mos ugesan i tikad ko!” ⁷Ket kinagi ni Jesus, “Awan mo katandi i gimetan ko niyaen. Ngem makatandiyan mo nokkan.” ⁸Ket kinagi ni Pedro, “Madiyan ko! Hanggan awan ha kahad, awan a hikaw i maguges ha tikad ko.” Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nu awan taka ugesan, awan ka a mebilang a tolduwan ko.” ⁹Isu, kinagi ni Simon Pedro, “Apo, nu kona hito, awan la i tikitikad ko, nu awan pati ngamin a kamat ken buntok ko aye.” ¹⁰Ket kinagi ni Jesus, “Ha tolai a nakadegos, awan na a masapul a ugesan i ngamin a baggi na, nu awan i tikad na la. Niyaen, nadalus kam. Ngem atoy i esa ha nikam a awan nadalus,” kon ni Jesus. ¹¹Ta nakatandiyan na nu heya i mangliput ha nikuna. Ide i gipu na a kinagi na, “Nadalus kam. Ngem atoy i esa ha nikam a awan nadalus,” kon na.

¹²Idi naugisan ni Jesus i tikitikad di, nagbadu hikuna manon, ket sinumoli ha lugar na ha panganan di. Sa na, sinalodsod, “Makatandiyan moy i ginimet ko ha nikam? ¹³Nagenanak moy ha maestro ken Happs moy. Ket tahod ito, ta hikan i maestro ken Happs moy. ¹⁴Niyaen, nu hikan talaga i maestro ken happo moy, ket inugesan ko i tikad moy, aheganak moy mina a maginuges kam ha tikitikad moy. ¹⁵Ta inpaenta ko ha nikam i pangaregan moy, penu gimetan moy i kona ha ginimet ko ha nikam. ¹⁶Ket tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman moy bi. Awan a mas maturay i tagabu ngem ha happo na. Ket awan a mas maturay i pinaangay ngem ha nagpaangay. Isu, aheganak moy mina. ¹⁷Niyaen, gipu ta makatandiyan moy dan ide a pagitoldu ko ha nikam, maragsak kam, basta tungpala moy ito.

¹⁸“Ngem awanak magkagi megipu ha nikam ngamin,” kon ni Jesus. “Ta katandi ko i nakam na ngamin a pinili ko. Ket katandi ko i esa

a mangliput ha nikan nokkan. Ta masapul a matungpal i nesurat ha Libro na Dios, a ‘Liputan na ak na agum ko a nakipagkan ha nikan,’ kon na. ¹⁹Ket ipeta ko ide ha nikam niyaen, ha palungo a magimet, penu nokkan, nu nagimet dan ito, tumulos kam a manahod a hikan i Cristu a pinaangay na Dios.

²⁰“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanan moy bi. Ta maski nu heya a manahod ha paangayan ko a hidi, tahodan na ak bila. Ket ha maski nu heya a manahod ha nikan, tahodan na bila i Dios a nagpaangay ha nikan.”

Ipupto ni Jesus i Mangliput ha nikuna

²¹Idi inubos ni Jesus i kinagi na aye, nariribuk hikuna ha nakam na. Ket inpakatandi na ha nikami, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Atoy i esa ha nikam a mangliput ha nikan nokkan.” ²²Ket naginamata kami a tinolduwan na, ta awan mi katandiyon nu heya i pagkagiyan na. ²³Niyaen, atoyak bila hay a esa a inayat na ken esa a agum di. Ket naghenak ha hikeg na ha lamesaan. ²⁴Isu, sinenyasan na ak ni Simon Pedro, a magsalodsodak mina nu heya i pagkagiyan na. ²⁵Ket gipu ta kona hito a nakabikanak ha ni Jesus, inyanassas ko, “Apo, heya i pagkagiyan mo?” kon ko. ²⁶Ket tinabbeg na, a inyanassas na bila, “Entan mo. Ta isawsaw ko ide a tinapay ha ide a digu, ket iyatad ko ha nikuna,” kon ni Jesus. Isu, idi insawsaw na i tinapay, inyatad na ha ni Judas a annak ni Simon Iskaryote. ²⁷Ket idi kinan ni Judas i tinapay heya, pinaawag na hikuna ni Satanas. Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Sigida kas a manggimet ha panggep mo,” kon na. ²⁸Ha nikami ha lamesaan, awan ha nikami ha nakatandi nu apay a kona hito i inpeta ni Jesus ha ni Judas. ²⁹Ta kagin na kappal a inpeta ni Jesus a umangay mina ni Judas a gumatang ha kasapulan mi ha piyesta, onu mangiyatad ha korinat ha napobre a hidi. Gipu ta ni Judas i mahagdapon ha korinat mi. ³⁰Isu, idi kinan ni Judas i tinapay heya, linumapos hikuna a dagus. Ket kallap dan idi.

³¹Idi nakalakad dan ni Judas, kinagi ni Jesus, “Niyaen dan a tiyempo i pagpaenta ha kainamakan ko a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket gipu ha nikan, mepaenta bila i kinainamakan na Dios. ³²Ket ha pagpaenta ko ha kinainamakan na Dios, ipaenta na bila na Dios i kainamakan ko a magisesa kami. Ket niyaen, dandani dan ito a magimet.

³³“Ay, hikam a agagum ko a ayayatan ko unay. Ballik dan i tiyempo a maghenak pala ha nikam. Nokkan paman, ket eriyokanak moy. Ngem ipeta ko ha nikam, a kona ha nepeta ko ha Judyo a hidi idi, a awan kam makaangay ha angayan ko.

³⁴“Niyaen, bigu manon ide a ibon ko ha nikam, a maginayat kam a kona ha pinagayat ko ha nikam. Kona bila hito mina i paginayat moy.

³⁵Ket nu maginayat kam a tahod, makatandiyan na ngamin a tolay a hikam i tahod a tinolduwan ko,” kon ni Jesus.

³⁶Kinagi ni Simon Pedro, “Apo, hadya i angayan mo?” Ket kinagi ni Jesus, “Awan kam makauseg ha angayan ko niyaen. Ngem nokkan pala a umunod kam ha nikan.” ³⁷Ket kinagi ni Pedro, “Apo, apay a awanak makauseg niyaen? Maski nu matayak gipu ha nikaw, kayat ko a umuseg.” ³⁸Ket tinabbeg ni Jesus, “Ipeta mo a kayat mo a matay gipu ha nikan. Ngem ipeta ko i tahod ha nikaw, Pedro, ha palungo a magtaraok i kawitan ha yenan a kallap, ket ipamenak mo ha mamintallu a beses.”

Ni Jesus i Dilan

14 ¹Kinagi ni Jesus ha nikami a tinolduwan na, “Awan kamon magburibur. Manahod kamon ha Dios, ket manahod kam bila ha nikan. ²Ha bilay Nama ko, atoy i makpal a paghenan. Niyaen, umangayak a mangisagana ha paghenan moy. Awan ko ito ipeta nu awan a tahod. ³Ket nokkan, nu kobosan na pinangisagana ko ha paghenan moy, magsoli ak a alapan takam, penu atoy kam bila ha henan ko. ⁴Maski niyaen, katandi moy i dilan a makaangay ha angayan ko,” kon ni Jesus.

⁵Ket kinagi ni Tomas, “Apo, awan mi makatandiyan i angayan mo! Panyan mi a katandi i dilan heya?” ⁶Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i dilan a umangay ha Dios. Hikan la i mapagtalkan a panahodan ken pakabiyagan na tototalay. Ta awan ha makaangay ha Hama, nu awan gipu ha nikan i angayan na. ⁷Nu katandi ak moy, katandi moy bila i Hama ko. Ket mangrugi ha niyaen a tiyempo, katandi moy hikuna. Ta naenta moy hikuna,” kon ni Jesus.

⁸Ket kinagi ni Pelipe, “Apo, ipaenta mo bi i Hama mo, penu matalak i nakam mi.” ⁹Ket kinagi ni Jesus, “Naalayak dan a nakiagum ha nikam. Ngem niyaen, Pelipe, awan mo pala makatandiyan megipu ha nikan? Ta maski nu heya a nakaenta ha nikan, naenta na bila i Hama. Isu, panyan mo a mepeta a ipaenta ko mina ha nikam i Hama? ¹⁰Awan mo dod tahodan a atoyak ha Hama, ket atoy bila i Hama ha nikan a magisesa kami? Maski i kakkagi ko aye a ipeta ko ha nikam, awan ko mepeta idagende ha naknakam ko, nu awan i Hama ko heya, a maghen ha baggi ko. Hikuna i maggimet ha nakaddatan a ginemigimetan ko. ¹¹Isu, manahod kamon a atoyak ha Hama, ket atoy bila i Hama ha nikan. Nu awan moy tahodan i kakkagi ko, tahodan moy mina i nakaddatan heya.

¹²“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Ha maski nu heya a manahod ha nikan, maaheg na bila i gimetan ko a nakaddatan. Oni! Ket mas makpal i gimetan na nokkan. Ta sumoli ak nokkan ha Nama ko, penu daggapan takam. ¹³Ket maski nu anya i agedan moy ha Dios gipu ha nikan, igimetan takam, penu madedeyaw i Hama gipu ha gimetan ko a Annak

na. ¹⁴Oni, igimetan takam ha maski nu anya a agedan moy gipu ha nikan. ¹⁵Niyaen, nu ayayatanak moy, tungpalan moy i bon ko ha nikam.”

Ikari ni Jesus i Espiritu na Dios

¹⁶Intulos ni Jesus i kagi na ha nikami a tinolduwan na. Kinagi na, “Ide pala i gimetan ko para ha nikam. Ket magkararagak ha Nama ko, a atdinan na kam ha kasulet ko. Hikuna i magagum ha nikam, ket awan na kam lakadan. ¹⁷Hikuna i Espiritu na Dios, a magpakatandi ha tahod ha nikam a manahod. Ngem ha sabali a hidi a awan a manahod, awan di hikuna mapadas, ta awan di makatandiyang megipu ha nikuna. Ngem ha nikam, katandi moy dan hikuna. Ta atoy dan hikuna ha nikam. Ket nokkan paman, sumadap hikuna a maghen ha nakam moy ha magnanayon.

¹⁸“Ikari ko ha nikam,” kon ni Jesus, “awan takam pabiyanan. Ta magsoli ak ha nikam nokkan. ¹⁹Niyaen, awan maalay, ket awan na ak maenta na totolay ha ide a lutak. Ngem ha nikam, maenta ak moy nokkan. Ket gipu ta magbiyagak manon nokkan, makabiyag kam bila. ²⁰Ket nokkan, ha iday a pamalak, makatandiyang moy talaga a magisesa kami Nama ko. Ket ha nikam, atoy kam bila ha nikan, ket atoyak bila ha nikam.

²¹“Ha maski nu heya a magteman ken mangtungpal ha inbon ko, hikuna i tahod a magayat ha nikan. Ket ha nikuna a magayat ha nikan, ayayatan na hikuna Nama ko, ket ayayatan ko bila hikuna. Ket ipakatandi ko ha nikuna megipu ha baggi ko,” kon ni Jesus.

²²Ket kinagi ni Judas (bakkan a ni Judas Iskaryote), “Apo, apay wade a ipakatandi mo ha nikami megipu ha baggi mo, ngem awan mo ipakatandi ha ngamin a sabali a hidi?” ²³Ket tinabbeg ni Jesus, “Hikam i pangipakatandiyang ko ha baggi ko, gipu ta ha maski nu heya a magayat ha nikan, hikuna i magtungpal ha pagitoldu ko. Ket ayayatan na hikuna Nama ko. Ket hikami a patama i umangay ha nikuna, a makihen kami ha nikuna ha magnanayon. ²⁴Ngem ha sabali a hidi a awan a magayat ha nikan, awan hidi magtungpal ha pagitoldu ko. Ket nakaman moy mina, a awan a naknakam ko i nagipuwan na pagitoldu ko aye, nu awan a naggipu ha Nama ko a nagpaangay ha nikan,” kon ni Jesus.

²⁵Ket intulos ni Jesus, “Ipeta ko idento ha nikam hanggan atoyak pala ha nikam. ²⁶Ngem maski nu dandani ak dan a lumakad, atoy pala i esa a paangayan Nama ko. Ket hikuna i kasulet ko, a magagum ha nikam. Hikuna i Espiritu na Dios. Ket itoldu na ha nikam i ngamin a kasapulan moy. Ket ipanakam na bila i ngamin a inpeta ko ha nikam.

²⁷“Isu i gipu na a awan kam mina magburibur. Ta maski nu lumakadak, iwarak ko i pangpatalna ha nakam moy. Bakkan ito a kinatalna na totolay ha lutak aye. Ta patalna ko i nakam moy ha

bukod ko a kinatalna a makatured. Isu, awan kam mina magburibur. Ket awan kam mina manteng. ²⁸Ta nateman moy i inpeta ko ha nikam, a lumakadak nokkan. Ket magsoli ak paman ha nikam. Niyaen, nu tahod a ayayatanak moy, magragsak kam mina. Ta umangayak ha Nama ko. Ket mas maturay hikuna ha langit ngem ha nikan ha lutak aye. Isu, nu makihenak ha nikuna ha iho, mas maturayak bila a aguman ko hikuna. ²⁹Niyaen, inpeta ko ito ha palungo a magimet, penu nokkan, nu nagimet dan ito, tumulos kam a manahod.

³⁰“Niyaen, ballik dan i tiyempo a pamaguhon tam. Ta dandani a dumemat ni Satanas, i happo na awan a hidi a manahod. Awan na ak iturayan, ngem palobusan ko hikuna. ³¹Ta kona hito i panggep Nama ko. Ket kayat ko a makatandiyan na ngamin a tolay a ayayatan ko i Hama ko. Ide i gipu na a tongpalan ko i ngamin a ibon na Hama ha nikan,” kon ni Jesus.

Sa na, kinagi, “Nay, umikat kam. Entamon.”

Ni Jesus i Kona ha Pon na esa a Kayo

15 ¹Niyaen, intulos ni Jesus i pagitoldu na ha nikami a tinolduwan na. Kinagi na, “Kona ha ide i pangaregan ko ha nikam. Kona a hikan i pon na kayo. Ket i Hama ko i mahagdapon ha ide a kayo. ²Ha tingi ko a awan magbunga, katolan Nama ko. Ket ha tingi ko a magbunga, dalusan na pala, penu mas makpal i mebunga na. ³Niyaen, hikam i kona ha tingitingi a nadalus dan gipu ha kinagi ko ha nikam a tahodan moy. ⁴Isu, tumulos kam a manahod ha nikan. Ket maghenak dod ha nikam, a magisesa kitam. Ta kona hito ha tingitingi a hidi. Nu awan tumulos i tingi a maghen ha pon na, siyempre, awan hikuna magbunga. Ket kona bila hito ha nikam. ⁵Ta hikan i kona ha pon na kayo. Ket hikam i kona ha tingitingi ko. Ha maski nu heya a tumulos a manahod ha nikan, ket maghenak ha nikuna, hikuna i magbunga ha makpal. Ta awan kam makagimet ha maski nu anya, nu makisina kam ha nikan. ⁶Ket ha makisina ha nikan, hikuna i kona ha tingi a nakatol ken nalannas dan. Ket nokkan, nu mapuhon hidi a nalannas, metogbak hidi ngamin ha gangatan. Ket matutod hidi. ⁷Ngem bakkan ha nikam. Ta nu tumulos kam a manahod ha nikan, ket magtungpal kam ha pagitoldu ko, mabalin a agedan moy i maski nu anya a kayat moy. Ket meyatad ito ha nikam. ⁸Gipu ha ide i pakedeyawan Nama ko, nu magbunga kam ha makpal. Ta ide i mangpatahod a umusoseg kam ha nikan a tahod.

⁹“Niyaen, ayayatan takam a kona ha pinagayat Nama ko ha nikan. Isu, tumulos kam a manahod ha pinagayat ko ha nikam. ¹⁰Nu tungpalan moy i inbon ko, makatulos kam a makapadas ha pagayat ko ha nikam, a kona ha nikami a Patama. Ta tinungpal ko dan i inbon Nama ko, ket kanayonak a makapadas ha pinagayat na ha nikan. ¹¹Inpeta ko

idagento, penu makipagragsak kam ha nikan, ken penu tumulos kam a makapagragsak ha tahod a ragsak,” kon ni Jesus.

¹²Ket intulos na, “Ide dan i bon ko ha nikam. Maginayat kamon a kona ha pinagayat ko ha nikam. ¹³Awan ha dakdakkal a pagayat ngem ha ide, a iyatad na esa a tolay i biyag na gipu ha ilay na a hidi, penu makabiyag hidi. ¹⁴Ket niyaen, hikam man i ilay ko, nu tungpalan moy i bon ko ha nikam. ¹⁵Awan takam nagenan a tagabu ko. Gipu ha tagabu a hidi, awan di makitandiyan nu anya i panggep na Happo di. Ngem bakkan ha nikam. Ket nagenan takam ha ilay ko. Ta inpakatandi ko dan i ngamin a inpeta Nama ko ha nikan.

¹⁶“Ngem maski nu kona hito, awan a hikam i nangpili ha nikan a ilay moy, nu awan a hikan i nangpili ha nikam. Ket pinili takam, penu atdinan takam ha tarabaho moy, ket penu tumulos kam a magbunga, ket manayon mina i bunga moy heya. Ket atdinan takam ha tarabaho moy, penu makaaged kam ha maski nu anya ha Hama ko, gipu ha nikan, ket atdinan na kam,” kon ni Jesus.

I Pakienglan Na Awan A Hidi A Manahod

¹⁷Ket intulos na, “Ide dan i bon ko ha nikam, a maginayat kamon. ¹⁸Ta siyempre, sentiyan na kam na awan a hidi a manahod. Ket katandi moy a hikan i sentiyan di ha palungo. ¹⁹Nu ahegan moy mina hidi, a awanak moy tahodan, ket ayayatan di kam mina. Ta kakalan moy mina hidi. Ngem niyaen, bakkan i nesakopan moy. Ta pinili takam, a sinina takam ha nidi. Isu i gipu na a sentiyan di kam.

²⁰“Nakaman moy i nepeta ko ha nikam idi, a ‘Awan a mas maturay i tagabu ngem ha Happo na,’ kon ko. Isu, nu linoko di ak, lolokowan di kam bila. Nu tinongpal di mina i pagitoldu ko, tungpalan di bila i pagitoldu moy. ²¹Ngem awan di tinongpal i pinagitoldu ko. Isu, makatandiyan tam a lolokowan di kam gipu ha nikan, ken gipu ta awan di katandi i Hama ko a nagpaangay ha nikan.

²²“Nu awanak inumangay ha lutak aye, ken nagpakatandi megipu ha Dios, awan mina ha pakaliwatan di. Ngem niyaen, gipu ta inpakatandi ko ha nidi, awan ha pagpambar di ha liwaliwat di. ²³Ha maski nu heya a magsenti ha nikan, sentiyan na bila i Hama ko. ²⁴Awan mina ha pakaliwatan di nu awan di naenta i nakaddatan a ginimet ko, a awan ha sabali a makagimet. Ngem niyaen, naenta di dan. Ket sentiyan di ak paman ken Hama ko. ²⁵Ket gipu ta kona hito, natongpal i nepugto ken nesurat ha Libro na Dios. Ta kinagi na Dios idi, ‘Sentiyan di ak a awan ha gipu na.’”

²⁶Ket kinagi manon ni Jesus, “Umangay ha nikam nokkan i agum moy a Espiritu na Dios. Hikuna i magpakatandi ha kinatahod. Ta paangayan ko hikuna a maggipu ha Hama. Ket ipakatandi na megipu ha nikan. ²⁷Ket

hikam bila i magpakatandi megipu ha nikan. Ta nakiuseg kam ha nikan, maski idi karugi ko a mangitoldu, hanggan niyaen,” kon ni Jesus ha nikami a tinolduwan na.

16 ¹Intulos ni Jesus, “Inpakatandi ko dan idento, penu makatandiyon moy i magimet ha nikam nokkan. Ta masapul a paigatan moy i panahod moy ha nikan, a awan kam gumimak a manahod. ²Palakadan di kam nokkan ha sakop moy a Judyo. Oni paman, ket dumemat i tiyempo, ket atoy i kappal ha nikam a patayan di. Ket kagin di ito a pagserbe di ha Apo Dios. ³Ngem ide i gipu na a gimetan di ito, ta awan di kami katandi a patama.

⁴“Niyaen, inpeta ko ito megipu ha pagloko di, penu nokkan, nu magimet ito, manakam moy i kakkagi ko aye, ket awan maabak i panahod moy. Idi nangrugi kam a makiuseg ha nikan, awan ko kinagi i kona hito. Ta atoyak pala ha nikam. ⁵Ngem niyaen, dandani dan i pagsoli ko ha Nama ko a nagpaangay ha nikan. Ket awan ha nikam a magsalodsod nu hadya i angayan ko. ⁶Imbes na, maladinget kam dalla, gipu ha kinagi ko aye. ⁷Ngem maski nu maladinget kam niyaen, ipeta ko pala a mas mappiya i kasasaad moy nu lumakadak. Ta nu awanak lumakad, awan umangay i Espiritu na Dios a magagum ha nikam. Ngem nu lumakadak, paangayan ko hikuna ha nikam. ⁸Ket nu dumemat hikuna nokkan, ipakatandi na ha totolay megipu ha liwaliwat di. Ket ipakatandi na bila i kinalinteg megipu ha baggi ko. Ket ipakatandi na bila megipu ha paghukom na Dios ha totolay. ⁹Ipakatandi na a kelliwat hidi, gipu ta awan hidi manahod ha nikan. ¹⁰Ket ipakatandi na bila i kinalinteg megipu ha nikan, ta magsoli ak ha Nama ko, a awanak moy manon maenta. ¹¹Ket ipakatandi na paman a mahukoman mina hidi. Ta madi i kasakop di a ni Satanas, a hinukom na dan na Dios,” kon ni Jesus.

¹²Ket intulos na, “Atoy pala i makpal a kayat ko ipeta ha nikam, ngem awan moy pala makatandiyon. ¹³Ngem nokkan nu dumemat i Espiritu na Dios, idilan na kam ha ngamin a kinatahod. Awan hikuna magkagi a bukod na a nakam, nu awan a ipeta na i nateman na ha Nama ko. Ket ipakatandi na i magimet nokkan. ¹⁴Ket i kainamakan ko bila i mepaenta na nokkan ha nikam. Ta teman na i ipeta ko ha hikuna, ket ipakatandi na ha nikam i ngamin a kayat ko kagiyon. ¹⁵Ha ngamin a nakam Nama ko, iday bila i nakam ko. Isu i gipu na a kinagi ko a ipakatandi na ha nikam i ngamin a kayat ko ipeta.”

Magbalin a Ragsak i Ladingit moy

¹⁶Ket intulos na, “Mabikan dan i pamalak a awanak moy maenta. Ket mabikan bila i pamalak a maenta ak moy manon,” kon ni Jesus. ¹⁷Niyaen, atoy i kappal ha nikami a tinolduwan na a naginuhon hidi, “Anya i kayat na kagiyon, a mabikan dan i pamalak a awan tam hikuna

maenta, kon na. Ket mabikan bila i pamalak a maenta tam manon, kon na kan. Ket gipu ta umangay kan hikuna ha Nama na, kon na. ¹⁸ Anya i kayat na kagiyan a ‘mabikan dan’? Panyan tam ito a makatandiyan a kinagi na,” kon di.

¹⁹ Niyaen, katandi ni Jesus a kayat di hikuna pagsalodsodan. Isu, kinagi na ha nidi, “Magsisinalodsod kam gipu ha kinagi ko a, ‘Mabikan dan i pamalak a awanak moy maenta. Ket mabikan bila i pamalak a maenta ak moy manon,’ kon ko. ²⁰ Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman an moy bi. Magsanget ken magnongoyngoy kam nokkan, ngem magragsak i awan a hidi a manahod ha nikan. Niyaen, maski nu magladingit kam nokkan, magbalin a ragsak i ladinget moy. ²¹ I pangaregan ko ha dento i esa a babbey a mageenak. Ta magladingit hikuna ha tiyempo na a paggasokan. Ngem nu neenak dan i annak na, maleptanan na babbey i rigat na, gipu ha ragsak ha annak na. ²² Ket kona bila hito ha nikam. Ta niyaen, magladingit kam. Ngem nokkan nu mamagenta kitam manon, magragsak kam talaga. Ket perpermi i ragsak moy heya, a awan ha makapagimak ha ragsak moy heya.

²³ “Ket ha iday a tiyempo, bakkan a hikan i pagagedan moy. Ta tahod a Hama ko i mangiyatad ha nikam ha maski nu anya a agedan moy, gipu ha nikan. ²⁴ Hanggan niyaen, awan kam magaged ha Nama ko gipu ha nikan. Ngem niyaen, magaged kam mina, gipu ha panahod moy ha nikan. Ket atdinan na kam, penu perpermi i ragsak moy,” kon ni Jesus ha nikami a tinolduwan na.

²⁵ Ket intulos na, “Hanggan niyaen, inusar ko ha nikam i pangareg. Ngem niyaen, dandani dan i tiyempo a awan ko usaran i pangareg, nu awan madibbew i pagpakatandi ko ha nikam megipu ha Nama ko. ²⁶ Ket nokkan, ha tiyempo hito, hikam i magaged ha Nama ko, gipu ha panahod moy ha nikan. Ket awan a masapul a iyagedan takam ha Nama ko. ²⁷ Ta ayayatan na kam a mismo Nama ko. Oni, ayayatan na kam, gipu ta ayayatanak moy bila, ken tahodan moy a naggipuwak ha Nama ko. ²⁸ Tahod a naggipuwak ha Nama ko idi, a inumangayak ha lutak aye. Ket niyaen, lakadan ko dan ide a lutak, ta sumoli ak ha Nama ko,” kon ni Jesus. ²⁹ Ket kinagi mi a tinolduwan na, “Oni agay! Madibbew dan i kagi mo aye, ta awan mo inusar i pangareg. ³⁰ Niyaen, katandiyan mi a makatandiyan mo i ngamin ha disalad na nakam mi. Ta maski nu awan taka salodsodan, katandi mo dan i nakam mi, ken anya i kayat mi a salodsodan. Ket gipu ta kona hito i pinnakabalin mo, tahodan mi i nagipuwan mo a Apo Dios,” kon mi.

³¹ Ket kinagi ni Jesus, “Oni, manahod kam niyaen. ³² Ngem dandani dan i oras a masinasina kam ngamin, ket pabiyananak moy a magisesa. Ket lumakad kam ngamin a sumoli kam ha bilabilay moy. Ngem ha kinatahod na, awanak magisesa, gipu ta atoy ha nikan i Hama ko.

³³Niyaen, inpeta ko ito, penu matalna i nakam moy, gipu ha panahod moy ha nikan. Ta maski nu lolokowan na kam na awan a hidi a manahod, papigsaan moy mina i nakam moy. Ta hikan i mangabak ha ngamin a kinadukas ha ide a lutak,” kon ni Jesus.

Ikararagan ni Jesus i Tinolduwan na a hidi

17 ¹Idi nobos ide a pagitoldu ni Jesus, tinumangad hikuna ha langit. Ket kinagi na, “Hama, dinumemat i oras a katay ko. Niyaen, ipaenta mo bi i kainamakan na Annak mo, penu mepaenta ko bila i kainamakan mo. ²Ta inatdinanak mo ha pagturay ko ha ngamin a tolay, penu meyatad ko i biyag mo a magnanayon ha ngamin a tolay a panahodan mo ha nikan. ³Ket ide i pakabiyagan di a magnanayon, basta katandi di ka, a tahod a Dios a isesa, ken katandi di ak a pinaangay mo. ⁴Niyaen, Amang, nepaenta ko dan i kainamakan mo ha ide a lutak. Ta ginimet ko dan i ngamin a kayat mo. ⁵Niyaen, Amang, gipu ha pagsoli ko ha nikaw, ipaenta mo bi i kainamakan ko ha langit, ha saguppang mo. Ta kona hito i kainamakan ko, idi palungo a naparsuwa i lutak, idi naghenak ha nikaw ha langit.

⁶“Niyaen, ha dagende a lallallaki a intalak mo ha nikan, inpatandi taka ha nidi. Ta hidi i kukuwa mo, a pinasina mo hidi ha awan a hidi a manahod. Ket intalak mo hidi ha nikan. Ket niyaen, inumuseg hidi ha pagitoldu mo. ⁷Niyaen, katandi di dan a nagipu ha nikaw i ngamin a pinagimet mo ha nikan. ⁸Ta netoldu ko ha nidi i kakkagi a inpeta mo ha nikan. Ket manahod hidi ha kagi mo. Ket katandi di a tahod a nagipuwak ha nikaw. Ta tinahod di a hikaw i nagpaangay ha nikan. ⁹Amang, ikararagan ko hidi. Awan ko a ikararagan i ngamin a tolay ha lutak, nu awan idagende a intalak mo ha nikan. Ta hidi i kukuwa mo. ¹⁰Maski nu anya a kukuwa ko, iday bila i kukuwa mo. Ket maski nu anya a kukuwa mo, kukuwa ko bila iday. Ket niyaen, gipu ha nidi, madaydeyewak dan.

¹¹“Niyaen, Amang, lumakadak dan ha ide a lutak, a sumoli ak ha nikaw, ha langit. Ngem mawarak pala hidi. Mannakabalin a Hama, daponan mo bi hidi gipu ha pinnakabalin mo, penu magisesa hidi a kona ha nikita a magisesa. ¹²Ta idi pakipaghen ko ha nidi, dinapon ko hidi gipu ha pinnakabalin mo a inyatad mo ha nikan. Oni ah, dinapon ko hidi. Ket niyaen, awan ha maski esa ha nidi a napukaw, malaksid ha iday a maglipot a maparusaan nokkan ha impyerno. Ta kona hito i nepapugto mo, ken nesurat ito ha Libro mo. Ket niyaen, natongpal dan ito.

¹³“Niyaen, Amang, dandani dan i pagsoli ko ha nikaw. Isu i gipu na a magkagi ak ha kona he, penu teman na agagum ko aye, penu makipagragasak hidi ha nikan. ¹⁴Amang, inyatad ko ha nidi i kakkagi mo. Ket niyaen, sentiyang na hidi na awan a hidi a manahod. Ta sabali i sakop na tinolduwan ko a hidi ken sakop na awan a hidi a manahod. Ket

kona bila ha nikan, a awanak umuseg ha sakop di a awan a manahod. Ket sentiyang diyak dod. ¹⁵Amang, awan ko agedan a ilapos mo hidi ha ide a lutak, nu awan a daponan mo hidi ha ni Satanas. ¹⁶Ta awan hidi nagpasakop ha awan a hidi a manahod. Ket kona bila ha nikan, a awanak nagpasakop ha awan a hidi a manahod. ¹⁷Isu, Amang, paigatan mo bi i nakam di a umunod ha nikaw. Ide a kakkagi mo a kinatahod, ito mina i pangpaigat mo ha nakam di, penu mebukod hidi ha nikaw. ¹⁸Niyaen, paangayan ko hidi ha totolay a awan a manahod, a kona ha pinagpaangay mo ha nikan ha totolay a awan a manahod. ¹⁹Amang, gipu ha nidi, iyatad ko ha nikaw i biyag ko, penu mebukod hidi ha pagserbe di ha nikaw,” kon ni Jesus.

²⁰Ket intulos na, “Amang, awan la hidi i ikararagan ko, nu awan ko bila ikararagan i ngamin a manahod nokkan gipu ha pagibaheta di. ²¹Ket iyagedan ko hidi, Amang, a maging isesa mina hidi ngamin, a kona ha nikita. Ta atoy ka ha nikan, ket atoyak bila ha nikaw. Ket kona mina hito a magisesa mina hidi ha nikita, penu manahod i sabasabali a hidi a hikaw i nagpaangay ha nikan. ²²Niyaen, Amang, inyatad ko ha nidi i pinnakabalin ko, a kona ha inyatad mo ha nikan i pinnakabalin mo bila, penu magisesa hidi, a kona ha pagisesa ta. ²³Ta atoy ka ha nikan, ket atoyak ha nidi. Isu i gipu na a magisesa mina hidi, penu makatandiyang na ngamin a tolay a hikaw i nagpaangay ha nikan, ket penu makatandiyang di bila a ayayatan mo hidi a kona ha pinagayat mo ha nikan.

²⁴“Amang, gipu ha pagayat mo ha nikan, pinadeyawak mo ha saguppang mo, idi palungo a naparsuwa i lutak. Niyaen, inyatad mo ha nikan idagende a manmanahod. Ket kayat ko a makipaghen hidi ha nikan ha paghenan ko, penu maenta di i pakedeyawan ko a atoy ha nikan idi. ²⁵Nalinteg a Amang, awan na ka katandi na totolay na lutak aye. Ngem katandi taka. Ket niyaen, makatandiyang na tinolduwan ko a hidi. Ket katandiyang di a hikaw i nagpaangay ha nikan. ²⁶Ta inpakatandi taka ha nidi. Ket awanak gumimak a mangipakatandi, penu magayat hidi a kona ha pinagayat mo ha nikan, ket penu atoyak pala ha nidi,” kon ni Jesus ha kararag na.

I Pinangdakap di ha ni Jesus

18 ¹Niyaen, kobosan na pinagkagi ni Jesus ha ide, linumapos hikuna. Ket inumuseg kami a tinolduwan na. Inumahabes kami ha sapa ha Kidron, a inumangay kami ha esa a lugar a pagmulaan ha kaykayo. Hito i inangayan mi. ²Niyaen, ha ni Judas a nagliput ha ni Jesus, hikuna bila i esa a makatandi ha ide a lugar. Ta makpal a beses a namagtagbo hito ni Jesus ken hikami a tinolduwan na. ³Isu, niyaen, inumangay ni Judas ha ide a pagmulaan. Ket inkuyog na i kappal a sundalu ken guwardya na Templo a pinaangay na matangkay a papadi ken Pariseyo a hidi. Ket atoy silaw di, ken armas di.

⁴Ket gipu ta katandi ni Jesus i ngamin a magimet ha nikuna, sinalpak na hidi, a kinagi na, “Heya i eriyokan moy?” ⁵Ket tinabbeg di, “Ni Jesus a taga-Nasaret.” Ket kinagi ni Jesus, “Atoyak dan.” (Ket atoy bila hay ni Judas a nangliput ha ni Jesus, a nagagum hikuna ha sundalu a hidi.)

⁶Idi kinagi ni Jesus, “Atoyak dan,” inumisol i sundalu a hidi gipu ha kanteng di, ket natumba hidi. ⁷Ket sinalodsod manon ni Jesus, “Heya i eriyokan moy?” Ket kinagi di, “Ni Jesus a taga-Nasaret.” ⁸Ket kinagi ni Jesus, “Inpeta ko a atoyak dan. Isu, nu hikan i eriyokan moy, palobusan moy a lumakad idagende a agagum ko.” ⁹(Kinagi ni Jesus ito, penu matungpal iday a inkararag na ha Nama na, a awan ha maski esa a napukaw ha intalak na Dios ha nikuna.)

¹⁰Niyaen, ha ni Simon Pedro, keppalataw hikuna. Ket sinakrot na ito, ket kinatol na i tagabu na Katangkayan a Padi. Kinatol na i makinkanawan a talinga na. (Malko i nagen na iday a tagabu.) ¹¹Ket kinagi ni Jesus ha ni Pedro, “Isarongan mo i palataw mo ah! Anya? Kagin mo a awan ko maattaman i rigrigat a pinanggep Nama ko?”

¹²Sa di, dinakap ni Jesus na sundalu ken kapitan di ken guwardya a hidi na Templo. Ket ginakadan di hikuna. ¹³Ket inyangay di hikuna ha ni Anas ha palungo. Ta ni Anas i manugang ni Padi Kaipas. Ket ni Kaipas i Katangkayan a Padi, ha iday a tawen. ¹⁴(Ni Kaipas i nangibalakad ha Judyo a hidi, a mas mappiya, kan, nu matay i esa a tolay, penu awan matay hidi ngamin. Iday i kinagi na idi.)

¹⁵Niyaen, tinumagubet kami duwa a ni Simon Pedro. Ket gipu ta katandi na ak di Anas, pinalobusan diyak a makiuseg ha ni Jesus a sumadap ha paraangan na bilay na Katangkayan a Padi. ¹⁶Ngem nagwarak ni Pedro ha lapos, ha bikan na ruwangan. Isu, linumaposak manon a magaged ha babbey a nagdapon ha ruwangan. Ket pinalobusan na ni Pedro a sumadap. ¹⁷Idi kassaddap ni Pedro, kinagi na babbey, “Hikaw wade i esa a tinolduwan na lallaki a dinakap di?” Ngem kinagi ni Pedro, “Awan.”

¹⁸Niyaen, gipu ta madagmen idi, nagdukot hidi ha uging i tagabu ken guwardya a hidi. Ket nagtaknag hidi a nagendu. Ket binumikan ni Pedro a nakiendu bila.

¹⁹Niyaen, ha Katangkayan a Padi, ha disalad na bilay, sinalodsod na ni Jesus megipu ha pagitoldu na ken tolay a hidi a tinolduwan na. ²⁰Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan a nepamen i pagitoldu ko. Nagitolduwak ha saguppang na ngamin, ha saguppang na kapilya moy ken ha Templo a pagpisanan na ngamin a Judyo. ²¹Isu, apay a pilitanak mo a mangsistigu ha baggi ko? Pagsistiguan mo mina hidi a nagteman ha pagitoldu ko. Ket salodsodan mo mina hidi nu anya i nepeta ko. Siyempre, katandi di dan i kinagi ko.”

²²Idi kinagi na ito ni Jesus, dinapang na hikuna na esa a guwardya, a nagkagi ha, “Apay a kona hay i pinagtabbeg mo ha Katangkayan a

Padi?” ²³Ket kinagi ni Jesus ha ni Anas, “Nu nagliwatak ha kinagi ko, ipatahod mo i liwat ko, ayun ha linteg tam. Ngem nu tahod i inpeta ko, apay a pinadapangak mo?” ²⁴Isu, gipu ta awan nakatulos ni Anas ha pinagsalodsod na, pinaangay na ni Jesus, a nagakadan pala, ha ni Kaipas a Katangkayan a Padi.

²⁵Niyaen, atoy pala ni Simon Pedro a nagendu pala. Ket atoy i kappal a nagsalodsod, “Anya, hikaw wade i tinolduwan na iday a lallaki?” Ngem nagpamen ni Pedro. “Awan,” kinagi na. ²⁶Ngem atoy bila hay i esa a tagabu na Katangkayan a Padi. Ket kabagiyon hikuna na lallaki a kinatol ni Pedro i talinga na. Kinagi na, “Netan taka a nagagum ha dinakap mi, ha pagmulaan ha kaykayo.” ²⁷Ket nagpamen manon ni Pedro. Ket dagus a nagtaraok i esa a kawitan.

²⁸Idi nasapa pala, inlapos di ni Jesus ha bilay ni Kaipas. Ket inyangay di hikuna ha bilay ni Gobernador Pilato. Ngem madiyan di a sumadap ha bilay na. Ta ayun ha ugali na Judyo, nu sumadap i esa a Judyo ha bilay na bakkan a Judyo, mebilang hikuna a maromsa. Ket awan hikuna mapalobusan a magkan ha Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. Kona hito i ugali na Judyo a hidi. ²⁹Isu, linumapos ni Pilato. Ket kinagi na, “Anya i pangpaliwatan moy ha ide a lallaki?” ³⁰Ket tinabbeg di, “Nagliwat dan hikuna! Nu awan hikuna nagliwat, awan mi hikuna intugan ha nikaw.” ³¹Ket kinagi ni Pilato, “Nay kamon. Hikam i makatandi ha iday. Atoy i linteg moy a mismo. Hikam mina i manghukom ha hikuna.” Ngem tinabbeg na Judyo a hidi, “Awan a mabalin. Ta nu masapul a mapatay i esa a tolay, awan na kami palobusan na linteg moy a Romano,” kon na Judyo a hidi. ³²(Nagimet ito penu matongpal i kinagi ni Jesus, idi inpugto na a matay hikuna a mepelansa ha kudos.)

³³Isu, nagsoli ni Pilato ha bilay na. Ket inayagan na ni Jesus, a kinagi na, “Anya, hikaw i hari na Judyo a hidi?” ³⁴Ket sinalodsod ni Jesus, “Iday i bukod mo a nakam, onu kakkagi na Judyo a hidi megipu ha nikan?” ³⁵Ket kinagi ni Pilato, “Bakkanak a Judyo. Ngem kayat ko a makatandiyan i liwat mo. Pinaliwat na ka na kailiyan mo a hidi ken matangkay a hidi a papadi. Anya dod i ginimet mo?” ³⁶Ket kinagi ni Jesus, “Bakkan a ide a lutak i paggipuwon na pagturay ko a maghari. Nu naggipu i pagturay ko ha tolay, makilaban mina i nasakopan ko a hidi, penu awan na ak madakap na Judyo a hidi. Ngem bakkan a ide a lutak i paggipuwon na paghari ko.” ³⁷Ket kinagi ni Pilato, “Isu, tahod ka a hari?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Hikaw i magkagi ha ‘hari.’ Ngem ide i gipu na a inumangayak ha ide a lutak, a neenakak penu mepakatandi ko i tahod. Niyaen, ha maski nu heya a magserbe ha kinatahod, magteman hikuna ha nikan,” kon ni Jesus. ³⁸Ket kinagi ni Pilato, “Kinatahodak! Awan ha makatandi ha kinatahod!” Ket linumapos hikuna manon ha Judyo a

hidi, a kinagi na ha nidi, “Awan ha liwat na a pakaparusaan na mina. ³⁹Ngem maski nu kona hito, hikam mina i magpili. Ta atoy i ugali moy a Judyo, ket palaposan ko i esa a balod ha kada Piyesta na Pinagtaleban na Anghal a Magpatay. Niyaen, heya i piliyan moy? Palaposan ko mina ide a Hari na Judyo?” kon ni Pilato. ⁴⁰Ngem indulaw na Judyo a hidi, “Awan! Bakkan a hikuna! Ni Barrabas i kayat mi!” kon di. (Ni Barrabas aye i esa a tulisan.)

19 ¹Sa na, pinabaot ni Pilato ni Jesus. ²Ket inalap na sundalu a hidi i kappal a seset. Kinawekaw di ito a ginimet di a kona ha korona. Ket indatton di ha buntok ni Jesus. Kinagayan di hikuna ha asul, ta iday i kolor na kagay na hari. ³Sa di, inulew hikuna, a indulaw di, “Magbiyag i hari na Judyo!” kon di. Ket dinapang di hikuna.

⁴Ket linumapos manon ni Pilato, a kinagi na ha Judyo a hidi, “Temananak moy bi. Ilapos ko hikuna ha nikam, penu makatandiyen moy a awan ko maenta i liwat na, ket awan dod ha pakaparusaan na,” kon ni Pilato. ⁵Sa di, inlapos ni Jesus, a nagkorona ha seset, ken nagtennon ha asul a kagay. Ket kinagi ni Pilato ha Judyo a hidi, “Entan moy ide a lallaki.” ⁶Ngem idi naenta na matangkay a hidi a papadi ken guwardya a hidi, indulaw di, “Pelansa moy ha kudos! Pelansa moy ha kudos.” Ket kinagi ni Pilato, “Hikam i makatandi ha iday! Hikam mina i mangilansa ha nikuna ha kudos. Ngem ha nikan, awan ko makatandiyen i pakaparusaan na.” ⁷Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Ha linteg mi, masapul a mapatay hikuna. Gipu ta inbilang na i baggi na a Annak na Dios.”

⁸Niyaen, idi nateman ni Pilato i kinagi di, kinumaro i kanteng na. ⁹Sinumoli hikuna ha bilay. Ket kinagi na ha ni Jesus, “Taga-hadya ka, talaga?” Ngem awan tinumabbeg ni Jesus. ¹⁰Ket kinagi ni Pilato, “Apay a awan ka tumabbeg? Awan mo katandiyen a atoy i turay ko a mangpalakad ken mangpelansa ha kudos?” ¹¹Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan ka ha turay nu awan a inyatad na Dios ha nikaw. Isu a dakdakkal i liwat di Kaipas a nangigiwat ha nikan ha nikaw. Ta awan hidi ha turay a nagipu ha Dios.”

¹²Idi nateman na ito ni Pilato, kaykayat na a mangpalakad ha ni Jesus. Ket pinapadas na. Ngem pinilit na Judyo a hidi, a indulaw di, “Nu palobusan mo iday a ni Jesus, magsenti ka ha hari tam ha Roma. Kasenti na hari tam i maski nu heya a maginhahari ha baggi na, a kona ha iday a lallaki.” ¹³Idi nateman ni Pilato i kakkagi di aye, inlapos na ni Jesus. Sa hikuna, nagetnod ha pagetnodan na hukom, ha lugar a nagenan di ha, “Masimpa a Pogedu.” (Ha kagi na Judyo, “Gabata.”)

¹⁴Niyaen, dandani a lubuk na pamalak, ket disperas dan na Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. Ket kinagi ni Pilato ha Judyo a hidi, “Entan moy, i hari moy aye!” ¹⁵Ngem indulaw di, “Patayan mo! Patayan

mo! Pelansa mo ha kudos!” kon di. Ket kinagi ni Pilato, “Ngem ide i hari moy! Kayat moy a pelansa ko ha kudos i hari moy aye?” Ket tinabbeg na katangkayan a padi a hidi, “Awan ha sabali a hari mi, nu awan la i hari tam ha Roma!” kon di. ¹⁶Ket gipu ta kona hito, inyatad ni Pilato ni Jesus ha nidi, penu melansa hikuna ha kudos.

Melansa ni Jesus ha Kudos

¹⁷Isu, inlapos di ni Jesus ha ili, a binaklay na i kudos a pangilansaan di. Ket inyangay di hikuna ha lugar a nagenan di ha, “Karbot.” (Ha kagi na Judyo, “Golgota.”) ¹⁸Hito i nangilansaan di ha nikuna ha kuros. Ket inlansa di bila i duwa a lallaki ha hikeg na. Intolnak di i kudos na esa ha kanigid ni Jesus. Ket intolnak di i kudos na nekaduwa ha makanawan na. ¹⁹Ket atoy bila i insurat ni Pilato a pangpakatandi ha totolay. Ket pinedatton na ha kudos. Insurat na, “Jesus, a Taga-Nasaret, i Hari na Judyo,” kon na. ²⁰Ket makpal i Judyo a hidi a nagbasa ha iday a surat. Ta mabikan ha ili i lugar aye a nakelansaan ni Jesus. Ket nesurat ito ha kagi na Judyo, ken Romano, ken Griego. ²¹Ngem kinagi na katangkayan a padi a hidi, “Awan mos isurat, ‘I hari na Judyo.’ Imbes na, isurat mos, ‘Kinagi na lallaki aye a hikuna i hari na Judyo.’” ²²Ngem kinagi ni Pilato, “Nu nesurat ko iday, nesurat dan! Awan a mabalin a pasulitan moy.”

²³Ket ha sundalu a hidi, idi nelansa di ni Jesus, inalap di i tennon na. Ket binunong di a nagkapat. Ket inalap di bila i badu na a atakdug. Ngem awan ha saip na entero a badu na aye a atakdug. ²⁴Isu, nagkinagi hidi, “Awan tam mina pisanan ide a tennon na. Imbes na, magbibinunotan kitam, nu heya mina i mangalap,” kon di. Ket gipu ta kona hito, natongpal i pugto a nesurat ha Libro na Dios, a “Binunong di i tennon ko, ket nagbinnunotan di i badu ko,” kon na. Ket iday i ginimet na sundalu a hidi.

²⁵Niyaen, atoy bila hay, ha bikan na kudos ni Jesus, i hena na ken kabsat nena na, ken ni Maria a kabanga ni Kleopas, ken ni Maria Magdalena. ²⁶Idi naenta ni Jesus i hena na, ket naenta na ak a nakatakag ha hikeg na, kinagi na, “Entan mo, Inang. Mangrugi niyaen, mebilang a hikuna i annak mo.” ²⁷Sa na, kinagi ha nikan, “Niyaen, ibilang mo a hikuna i hena mo.” Isu, mangrugi ha iday a pamalak, rinespitar mi ni Maria ha bilay mi.

I Katay ni Jesus

²⁸Niyaen, nakatandiyen ni Jesus a nobos i ngamin a tarabaho na. Isu a kinagi na, “Mauwawak dan.” (Kinagi na ito, penu matongpal pala i esa a nesurat ha Libro na Dios.) ²⁹Ket atoy hay i esa a burnay na makkak a arak. Ket nangalap hidi ha hamet, ket insawsaw di ito ha iday a arak. Sa

di, indatton iday a hamet ha ontok na kayo a hisopo, ket ingiwat di ha labi na. ³⁰Idi sinapsap ni Jesus iday a arak, kinagi na, “Natongpal dan i ngamin.” Sa hikuna, tinumokam ha buntok na, ket pinalobusan na i angas na, a natay hikuna.

³¹Niyaen, disperas dan na piyesta, ket maneg a pamalak i kaugman na. Ket maneg, nu magwarak ha kudosa i bangkay na natay a hidi. Nangruna ta Piyesta na Pinegtaleban na Anghel a Magpatay, a mangina a pamalak ito. Isu, inaged di Judyo ha ni Pilato a palobusan na hidi a mangtangpod ha tikad na lallallaki a nelansa ha kudosa, penu matay hidi ha sigida. Ket meyogsad hidi a melabbang mina. ³²Isu, dinumemat i sundalu a hidi, ket tinangpod di i tikad na duwa a tulisan heya, a kaagum ni Jesus a nelansa. ³³Ngem idi dinumitang hidi ha ni Jesus, naenta di a natay dan hikuna. Isu, awan di tinangpod i tikad na. ³⁴Ngem ginidsal na esa a sundalu i tagkang ni Jesus. Ket dagus a binumulos ha tagkang na i digi ken dinom. ³⁵(Ket ha ngamin a dagento a nagimet ha ni Jesus, hikan i nakaenta. Niyaen, mesurat ko ito, penu manahod kam bila. Ta sigurado ak a tahod ito ngamin. Naenta ko i ngamin.) ³⁶Ket nagimet bila idento, penu matongpal i nesurat ha Libro na Dios, a “Awan matangpod i maski esa a tulang na.” ³⁷Ket nesurat bila, “Aamatan di hikuna a ginidsal di,” kon na Libro na Dios.

Ilabbang di ni Jesus

³⁸Niyaen, kobosan na iday, inumangay ni Jose a Taga-Arimatea ha ni Pilato. Ket inaged na i bangkay ni Jesus. Ha ni Jose aye, nanahod hikuna ha ni Jesus a nalimid, ta nanteng hikuna ha Judyo a hidi. Niyaen, inpalobus na hikuna ni Pilato. Isu, inumangay ni Jose, ket inalap na i bangkay ni Jesus. ³⁹Ket inumuseg ni Nikodemo a inyangay na i manga tallu a pulo a kilo na bangbanglo a mirra ken alo. (Ide a Nikodemo i inumangay ha ni Jesus idi ha kallap.) ⁴⁰Ket inalap di i bangkay ni Jesus, ket binadbadaan di ha maponset a hamet, pati i bangbanglo heya. Ta kona hito i ugali na Judyo a hidi.

⁴¹Niyaen, ha iday a lugar a nakelansaan ni Jesus, atoy bila i pagmulaan ha kakkayo. Ket atoy hito i bigu a kuweba a paglabangan a awan pala ha nelabbang. ⁴²Isu, gipu ta disperas dan, ken gipu ta mabikan iday a kuweba, intagmak di i bangkay ni Jesus ha ihay.

Magbiyag Manon ni Jesus

20 ¹Niyaen, idi Dominggo dan, ket madiham pala, inumangay di Maria Magdalena ha labbang. Ket naenta di a nelukat i labbang, a naadya dan i pogedu a nangkallab di ha kuweba. ²Isu, nagbuyot hidi a inumangay ha nikan ken ni Simon Pedro. Ket kinagi ni Maria, “Inalap di dan i bangkay na Haplo tam! Awan mi makatandian nu hadya i nangiangan di!”

³Isu, nagsigida kami a mangenta ha labbang. ⁴Parehas kami a nagbuyot, ngem mabaksagak ngem ni Pedro, a nakaabot ha labbang a palungo. ⁵Ket sinumedippak ha kuweba aye, ket naenta ko iday a maponset a hamet. Ngem awanak sinumdap. ⁶Sa, nakaabot ni Simon Pedro. Ket sinumadap hikuna ha labbang. Ket inaamatan na iday a maponset a hamet, ⁷ken iday a nebadbad idi ha buntok ni Jesus. Ngem awan a nelaok ito ha henan na maponset a hamet, nu awan a nebadbad pala a nebukod ha henan na. ⁸Sa ak, sinumadap bila. Ket idi naenta ko idento a hamet, nanahodak a minagbiyag manon ni Jesus. ⁹(Ta idi tiyempo a ito, awan mi nakatandiyon i nesurat ha Libro na Dios, a masapul a magbiyag manon i Cristu.) ¹⁰Sa kami, sinumoli ha bilay mi.

¹¹Ngem nagwarak ni Maria Magdalena ha lapos na labbang, a nakangngoyngoy hikuna. Ket nagsedip hikuna a nangenta ha disalad na. ¹²Ket naenta na i duwa a anghel a nakapuraw, a nakaetnod ha henan na bangkay ni Jesus idi. Inumetnod i esa ha buntokan na, ket esa ha uyadan na. ¹³Ket kinagi di ha ni Maria Magdalena, “Wadi ko, apay a magngongoyngoy ka?” Ket tinabbeg na, “Oni, ta inalap di i bangkay na Haplo ko, ket awan ko katandi nu hadya i nangianganan di.” ¹⁴Idi nakagi na ito ni Maria Magdalena, sinumoleg hikuna, ket naenta na ni Jesus a nakatakag hay. Ngem awan na hikuna nelassin. ¹⁵Ket kinagi ni Jesus, “Wadi ko, apay a magngongoyngoy ka? Heya i eriyokan mo?” Ket gipu ta kagin na a hikuna i mahagdapon ha pagmulaan aye, kinagi ni Maria Magdalena, “Apo, nu hikaw i nangalap ha bangkay na, ipeta mo bi nu hadya i nangianganan mo, penu alapan ko.” ¹⁶Sa, kinagi ni Jesus, “Maria.” Ket sinumaggupang ni Maria, a kinagi na ha kagi na Judyo, “Rabboni!” (Kayat na kagiyan ito, “Maestro.”) ¹⁷Ket kinagi ni Jesus, “Awanak mo egkaman, ta awanak pala inumontok ha Nama ko. Niyaen, sumoli ka dan, a ibaheta mo ha agagum tam a umontokak ha Dios a Hama ko. Ket niyaen, hikuna i Hama moy bila ken Dios moy bila,” kon ni Jesus. ¹⁸Isu, simmoli ni Maria Magdalena ha nikami a tinolduwan ni Jesus. Ket kinagi na, “Naenta ko dan i Haplo tam.” Ket inbaheta na i kakkagi ni Jesus ha nikuna.

¹⁹Idi kallap na iday a pamalak a Dominggo, napsan kami a tinolduwan ni Jesus. Naserado i ruwangan a hidi, gipu ta nanteng kami ha haplo na Judyo a hidi. Ket bigu la a nagpaenta ni Jesus, a nakatakag ha lubuk mi. Ket kinagi na, “I talna na Dios i kumuyog.” ²⁰Ket idi kinagi na ito, inpaenta na i kamat ken tagkang na. Ket nagragsak kami unay ha pinakaenta mi ha Haplo mi aye. ²¹Ket kinagi manon ni Jesus, “I talna na Dios i kumuyog ha nikam. Niyaen, paangayan takam a kona ha pinagpaangay nikan Nama ko.” ²²Idi kinagi na ito, iniyopan na kami. Ket kinagi na, “Alapan moy i Espiritu na Dios. ²³Niyaen, nu atoy i pakawanan moy i liwat na, mapakawan dan hikuna. Ket nu atoy i awan

moy pakawanan, awan hikuna mapakawan,” kon ni Jesus ha nikami a paangayan na.

Awan a Nanahod ni Tomas

²⁴Ngem idi nagpaenta ni Jesus ha nikami, awan ni Tomas, a nagenan mi ha “Kambal”. Maski nebilang hikuna ha nikami a esapulo ket duwa a tinolduwan ni Jesus, awan man hikuna idi. ²⁵Isu, inbaheta mi ha nikuna, “Agay, naenta mi i Happs tam.” Ngem kinagi na, “Awanak manahod, nu awan ko maenta ken makahap i peklat na lansa ha kamat na, onu makahap ko i talingo ha tagkang na,” kon ni Tomas.

²⁶Idi nobos i makadominggo, napsan kami manon ha disalad na bilay, pati ni Tomas. Ket neserado i ruwangan a hidi. Ngem maski nu neserado hito, dinumemat manon ni Jesus a tinumaknag ha lubuk mi. Ket kinagi na, “I talna na Dios i kumuyog.” ²⁷Sa na, kinagi ha ni Tomas, “Nay. Egkaman mo i kamat ko he, ket kahapan mo i tagkang ko. Awan kas magduwaduwa, nu awan ka a manahod.” ²⁸Ket tinabbeg ni Tomas, “Agay, hikaw i Happs ko ken Dios ko!” ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Manahod ka niyaen gipu ta neta ak mo. Ngem ipeta ko a maragsak i manahod a hidi, maski nu awan di ak meta.”

I Panggep na ha Ide a Libro

³⁰Niyaen, makpal pala i nakaddatan a pangtiplad na, a ginimet ni Jesus ha saguppang mi a tinolduwan na. Ngem awan ko hidi nesurat ha ide a libro. ³¹Ngem insurat ko dan idagende, penu manahod kam ha ni Jesus, a hikuna i Cristu, a Annak na Dios, ket penu makabiyag kam ha magnanayon gipu ha panahod moy ha nikuna.

Magpaenta Manon ni Jesus

21 ¹Idi kobosan na ide, magpaenta manon ni Jesus ha nikami, ha Diget a Tiberiyas. Kona ha ide i pinagpaenta na. ²Atoy kami ni Simon Pedro, ken ni Tomas a managenan ha “Kambal,” ken ni Natanael a taga-Kana, ha Galileya, ken hikami a magkabsat, a annak ni Sebedeyo, ken duwa pala a tinolduwan ni Jesus. ³Ket kinagi ni Simon Pedro ha nikami, “Umangayak a magsigay.” Ket kinagi mi, “Umuseg kami bila.” Ket nagsakay kami ha abang mi. Ngem pulos, a awan ha naalap mi a kinabawan.

⁴Idi hinumangkat i senggut, nagtaknag ni Jesus ha baybay. Ngem awan mi hikuna nelassin. ⁵Ket indulaw ni Jesus, “Nakaalap kam?” Ket tinabbeg mi, “Pulos, awan.” ⁶Ket kinagi na, “Ipakat moy i sigay ha makanawan na abang moy, ket atoy hay i maalap moy.” Isu, inpakat mi i sigay mi, ket makpal i naalap mi, hanggan awan mi kaya a inyakdet, gipu ha kakpal na padut heya. ⁷Ket kinagi ko ha ni Pedro, “Agay! Iday i Happs

tam!” kon ko. Idi nateman ni Simon Pedro a atoy ni Jesus ha baybay, nagbadu hikuna (ta nageklas hikuna a nagsigay). Ket ginumutap hikuna a tinumagsat. ⁸Ngem nagwarak kami ha abang, a nangiyakdet ha sigay a naputat ha padut. Ta awan kami madiyo ha baybay. Manga esa gasut a metro la.

⁹Idi kaawas mi ha baybay, naenta mi i gangatan na uging, ken padut a meapoy pala, ken tinapay. ¹⁰Ket kinagi ni Jesus, “Iyangay moy he i kappal a padut a naalap moy.” ¹¹Isu, inumangay ni Simon Pedro ha abang. Ket intagsat na i sigay a naputat ha dadakkal a padut. Esa gasut, limapulo ket tallu hidi. Ket uray makpal unay hidi, awan a napisad i sigay mi.

¹²Ket kinagi ni Jesus, “Nay. Magkan kitamon,” kon na. Niyaen, ha nikami a tinolduwan na, awan ha nagsalodsod nu heya hikuna. Ta masaniki kami. Ket katandi mi a hikuna i Happo mi.

¹³Isu, binumikan ni Jesus, ket inalap na i tinapay ken padut. Sa na, inyatad ha nikami.

¹⁴Iday i nekatallu a pinagpaenta ni Jesus ha nikami, idi nobos i pinagbiyag na manon.

Ni Jesus ken ni Pedro

¹⁵Idi nobos kami a magkan, sinalodsod ni Jesus ni Simon Pedro, “Simon a annak ni Juan, dakdakkal i pinagayat mo ha nikan ngem pinagayat di?” Ket tinabbeg ni Pedro, “Oni, Apo. Katandi mo a hikan i ilay mo.” Ket kinagi ni Jesus, “Daponan mo bi hidi a manahod ha nikan. Ta kukuwa ko hidi. Ket kona hidi ha urbon na karnero.” ¹⁶Ket inpinduwa manon ni Jesus, a sinalodsod na, “Simon a annak ni Juan, ayayatanak mo?” Ket tinabbeg ni Pedro, “Oni, Apo, katandi mo a hikan i ilay mo.” Ket kinagi ni Jesus, “Daponan mo bi i karnero ko a hidi.”

¹⁷Sa, ha nekatallu a salodsod ni Jesus, kinagi na, “Simon a annak ni Juan, hikaw i ilay ko?” Niyaen, nagladingit ni Pedro, gipu ta nekatallu dan a salodsod ni Jesus, a “Hikaw i ilay ko?” Ket tinabbeg ni Pedro, “Apo, katandi mo i ngamin a bagay. Ket niyaen, naenta mo a hikan i ilay mo.” Ket kinagi ni Jesus, “Daponan mo bi i karnero ko a hidi. ¹⁸Tahod ide a ipeta ko ha nikaw. Temanan mo bi. Idi annak ka pala, hikaw i nagtennon ha baggi mo. Ket inumangay ka ha maski nu hadya a kayat mo. Ngem nokkan, nu lakay ka dan, mangiyuyad ka ha labunogen mo a hidi. Ket atoy i mangbadbad ha baggi mo. Ket iyangay di ka ha awan mo kayat a angayan.” ¹⁹(Kinagi na ito ni Jesus, a pangpakatandi na nu panyan na katay ni Pedro ken pakedeyawan na Dios.)

Sa, kinagi ni Jesus ha ni Pedro, “Umunod ka ha nikan.” ²⁰Ket sinumoleg ni Pedro, ket naenta na ak a inumunod ha nikuna ken ni Jesus. ²¹Idi naenta na ak, kinagi ni Pedro, “Apo, anya ha ide a lallaki? Maanya

wade nikuna?” ²²Ket kinagi ni Jesus, “Nu kayat ko a magbiyag hikuna hanggan ha kasoli ko, awan ka ha pakatandiyen. Basta umunod ka ha nikan.” ²³Ket gipu ha ide a kinagi ni Jesus, nagboyboyan na manahod a hidi a awanak matay, kon di. Ngem awan kinagi ni Jesus a awanak matay, nu awan i kinagi na, a “Nu kayat ko a magbiyag hikuna hanggan ha kasoli ko, awan ha pakibiyang mo,” kon na. Iday man i kinagi ni Jesus.

²⁴Niyaen, hikan i nangsistigu ken nangisurat ha dagento a bagbagay. Ket katandi mi a tahod i ngamin a insurat ko aye. ²⁵Ket makpal pala i ginimet ni Jesus, a awan ko insurat. Ta nu mesurat hidi ngamin, baka maputat i lutak aye ha ngamin a liblibro a pakesuratan di.